

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ 30)

„Gazeta” este în fă-careți
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franco.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
la administrație, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Redacțiune, Administrație
și Tipografie:
BRAȘOV, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena
H. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto
Maas), H. Schiele, Alois Herndl, M.
Dukas, A. Oppel, J. Donnerberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Ek-
stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
Daupe; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o colână 8 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
seră 10 cr. v. a. sau 30 bani.

Nr. 162.—Anul LVI.

Brașov, Duminecă, 25 Iulie (6 August)

1893.

Pădiți școlile!

Brașov, 24 Iulie st. v.

În mijlocul luptelor amărite
contra prigonitorilor noștri abia
mai avem răgaz a ne gândi și la
sărta prezentă și viitoare a școlilor
noștre, cari sunt atât de cum-
plită amenințate în toate interesele,
ba chiar în existența lor.

Ce facem cu școlile noastre?
Cum ne gândim și cum ne pregă-
tim de a ridica în jurul lor sta-
vile, ca să nu le înecă potopul ma-
ghiarisării. Ce mai lucrăm și ce mai
întreprindem Episcopii noștri cu con-
sistoriile lor în cestiunea școlilor
noștre confesionale, cari prin vo-
tarea legii pentru regularea salarie-
lor învățătorescilor au intrat într'un
nou stadiu foarte periculos? Ce se
întimplă cu școlile noastre din re-
giunile cele mai espuse maghiari-
sării?

Acestea sunt totu întrebări de
cea mai mare însemnătate pentru
noi.

În politica cea mare scim bine
cum stăm cu Ungurii. Scim și aceea
că ei nu se vor da îndărăt cu una
cu două, nu se vor lepăda de bună-
voia de planurile lor de maghiari-
sare. Pentru aș dăr, n'avem nici
o speranță într'o schimbare a stă-
rilor dela noi. Datoria noastră este
să lucrăm pentru ca să se facă
această schimbare, însă pe când ne
construim șanțurile dindărătul că-
rora să putem lua odată cu asalt
pozițiunea cea mare și hotăritoare
pentru noi, nu trebuie să uităm de
micele pozițiuni, ce le stăpânim încă
și cari sunt în pericol de a fi
scăpate una după alta de dușmanii
limbei și ai culturii noastre.

Aceste pozițiuni mici dăr foarte
hotăritoare pentru țaria oștirea noastră
combatante sunt în primul rând
școlile noastre românești, de cari
vorbim.

Publicăm mai jos o dare de

sămă amănunțită asupra situațiunei
școlii române confesionale din Niru-
Adon, comitatul Sabolciu, scrisă
de unul din bravii învățători ro-
mâni de acolo. Scim din raportu-
rile, ce s'au publicat în toate foile
noștre cât de amenințat este acest
postu espus alu culturii noastre ro-
mânești, cât de amenințați în na-
ționalitatea lor sunt chiar și lo-
citorii români ai acelei comune din
partea șovinismului violent alu Ma-
ghiarilor din Sabolciu.

De câțiva ani de zile învăță-
torii români din Niru-Adon, scolarii
lor și părinții acestora sunt și-
canați și maltratați în chipul cel
mai revoltător de autoritățile ad-
ministrative ale comitatului Sabolciu.
Lucru trist, dureros și surprin-
ător totodată.

Școlă română din Niru-Adon
este școlă confesională supusă au-
torității bisericești a diecezei unite
de Oradea mare. După legile sco-
lare ungurești școlile confesionale
stau sub conducerea bisericilor, ce
le susțin și nici autoritățile ad-
ministrative, nici vr'o altă autoritate
n'are dreptul de a se amesteca în
afacerile lor. Cum se pôte întem-
plă dăr, ca în Niru-Adon să se facă
stăpâni peste școlă română fisol-
găbirul cu vicespanul și fișpanul
comitatului? Cum a fost cu puțin-
ta, ca o comisiă anume trimisă de co-
mitat să se arôge dreptul de a dis-
pune, de a judeca și amenința în
această școlă, unde n'are să porun-
cescă decât părintele directoru, das-
calii și mai marii lor?

Ne-a surprinsu mult și ne-am
minunatu, că impintenații dela var-
meghia din Sabolciu se plimbă cu
căciula în cap prin lăcașul mo-
dest alu culturii române din Niru-
Adon, spăriându copiii cum sparie
ciușele pasărilor, insultându și mal-
tratându pe învățători și cășunându
cu amenințările lor crude popo-

lului român de acolo cea mai mare
amărăciune.

Nu s'a aflatu nimeni să-i dea
afară?

Dacă preotul și dascălii n'au
cutezat să facă acesta, de ce nu a
săritu în ajutorul lor consistoriul
din Oradea-mare și Episcopul, dându
cu piciorul în pământ și oprindu
odată pentru totdeuna, ca școlă din
Niru-Adon să fi încălcată de agenții
maghiarisării brutale din Sabolciu,
cari n'au ce căuta acolo! Atunci nu
le-ar fi mai venit pottă acestor
cuceritori caraghioși moderni de a
năvăli asupra bieților Români din
Niru-Adon și asupra școlii lor stri-
gându și urlându, că-să Unguri și
că de aceea n'au la ce să mai în-
vețe românește.

Repetăm, este ceva de spăriat,
când ne gândim cum au putut
maghiarisorii Sobolciului să abu-
seze astfel de puterea lor în Niru-
Adon, fără ca măcaru odată să li-se
dică unu: „dă-te la o parte”, ori
„p'aci ți-e drumul!”.

De multu se totu spune, că afa-
cerea școlii române din Niru-Adon
o-a luat în mână consistoriul din
Oradea. Ce a făcutu cu ea? De ce
nu pune odată capuți nemernicilor
atacuri ale organelor administrative,
cari după lege n'au nici o îndrep-
tărire de a se amesteca în afacerile
școlii confesionale, cu atât mai pu-
tinu au dreptul de a face investi-
gații și de-a agita pentru ideile lor
nebune?

Cestiunea școlii dela Niru nu
este numai o cestiune locală, ci este
de însemnătatea cea mai mare ge-
nerală. Și cea mai mică slăbiciune
a autorităților competente biseri-
cesc-școlastice în acesta cestiune s'ar
răsbuna cumplitu asupra lor. Un
trist casu precedentu ne oferă ma-
ghiarisarea gimnasiului inferioru din
Beiuș. Ore s'ajungă lucrurile până
acolo, ca să se maghiariseze și șco-
lele noastre populare confesionale dela

Niru? Prea Stânția Sa Episcopul și
consistoriul să bage bine de sămă
ce facu, căci șovăind își potu perde
și poporul credinciosu, care este
sătul de atâtea încălcări și fără de
legi!

CRONICA POLITICA.

— 24 Iulie.

Slovacii au pățit'o, ca și Românii, ba
fincă mai rău. Li-s'au oprită serbarea, ce
voiau să-o țină în memoria marelui lor
poet Kollar, care s'a născutu în satul
slovacu Moșovțe, înainte cu o sută de ani.
Dăr nu s'a mulțumit stăpânirea ungurească
nici cu atâtea, ci a oprită ori-ce adunare
slovăcească, ba chiar și petrecerea cu jocu,
ce era să se facă în zilele acestea în Tu-
roșu St. Martinu. În privința acesta scrie
„Politik”: Brutalitățile maghiare au ajuns
la culme. Nu-i destul, că o serbare, care
nu e politică, ci curată culturală, cum e
serbarea lui Kollar, a fost oprită; nu i
destul, că au fost oprite chiar și nevino-
vatele petreceri cu jocu, dăr chiar și oșpe-
ților privați li-se face cu neputință a pe-
trece între zidurile orașului, poporațiunei
i-se poruncesce de-a înscința pe fiă-care
străinu aflaturu în orașu poliției și cei ce
nu voru denunța pe străini sunt amenin-
țați cu pedepse aspre. Față cu aceste fapte
despotice trebuie să întrebăm, dacă în ade-
văr mai este cu puțință așa ceva la finea
veacului alu 19-lea? Printr'astfelu de
procedere nu numai că poporațiunea se
neliniștesce și iriteză în măsură mare, dăr
se ațită printr'ensă nu numai Slovacia, ci și
celelalte naționalități nemaghiare ale Un-
gariei, cari trebuie să vedă, că sunt supuși
la grația egemonilor brutali, ca și Slovacia.
Dacă ti aducă astfelu pe Slovaci până la
desperare, mai pôte să se mire cineva, că
nu se potu înocădi pentru statul ma-
ghiaru?

Ungurii potu fi mândri, oăci nu mai
este aș colțu de țară, în care să nu fiă
cunoscută numele lor. Nici Hunii, nici
Goții, nici Avarii, nici Tătarii și nici alte
popore barbare din evul mediu nu s'au

FOILETONUL „GAZ TRANS.”

Numai una!

Pe umeri pletele-i curgă riu —
Mlădie ca unu spicu de grâu,
Cu șorțulu negru prinsu în briu

Atâtu imi e de dragă.
Și când o vedu îngălbinescu;
Și când n'o vedu, mă 'mbol-

Îr când mergu alții de-o pe-
[năvescu,
[tescu,

Vinu popi de mă desleagă.

La vorbă 'n drumu trei ceasuri
[trecu, —

Ea pleacă, eu mă facu, că plecu,
Dăr stau în drumu și o petrecu
Cu ochii câtu e zarea.

Așa cum e săracă ea,
Ași vrea s'o iau! Atâtu așa vrea,
Dăr omeni rai din lumea rea
Imi totu închidă cărarea.

Și câte vorbe 'mi audu eu!
Toți trații mă vorbescu de rău,

Și tata-i supăratu mereu,
Îr mama la icone,
Mătâni bate, ține postu;
Mă blastemă: „De n'ai fi fostu!
Ești unu pustiu! Ți-e capulu
[prost
Și-ți faci de capu, Ioane.”

Imi facu de capu? Dăr las'
[să-mi facu!

Cu traiulu eu am să mă 'mpacu,
Și eu am să trăescu săracu,
Muncindu bătutu de rele!
La frați eu nu ceru ajutoru,
Că n'am ajunsu la mila loru —
Și facu ce vreau! Și n'am să
[moru

De grija sorții mele.

Mă 'ngropă frații mei de viu!
Legatu de dânsa, eu să sciu
Că am uritei dragu să-i fiu?
Să potu, ce nu se pôte?
Dăr cu pământulu, ce să faci?
Și ce folosu de boi și vaci?
Nevasta dacă nu ți-o placu,
Le dai în trăsnetu tote!

Oru este omu, de sila cui
Să-mi placă totu ce-i place lui?
Așa omu nici Vlădica nu-i
Și nu-i nici împăratulu!
Să-mi cânte lumea câte vrea!
Mi-e dragă una și-i a mea:
De câtu să mă desbaru de ea
Mai bine-aprindu totu satulu!

George Coșbuc.

Muirea cu piciorușul de găină.

Poveste.

Se mai lungiră zilele, ér mie-mi mai
veniră în minte minciunile. Să vă mai spunu
o minciună bună, s'o aveți pe o săptămână.

A fostu odată ca nici odată. A fostu
unu moșu și o babă. Moșu avea nume Tër-
năbucă, ér baba Cătăluța. Ei nu aveau co-
pii și din cauza acesta erau tare necăjiți,
că nu avea cine să le moștenescă sărăcia.

Dăr dragulu de Dumneșu le făcu și
loru pe voi, că baba a pornit în altă
stare. Când a fostu la 6 luni, copilulu a în-
ceputu a plânge în pătecele mamei sale.

Se încercă Cătăluța să-și împace copilulu
făgăduindu-i câte 'n lună și în sôre, dăr
copilulu și mai tare plângea. Atunci Că-
tăluța se necăji și duse: „Să dea Dumne-
șu să nu te poți însura, până nu vei lua
muieru cu piciorușul de găină.”

Copilulu îndată tăcu, că vedu bine,
cum să nu taocă, când l'a blăstematu o mu-
iere bătrână, că muierile bătrâne dora sunt
curate înaintea lui Dumneșu.

Trecură 9 luni ca 9 zile, și baba născu
unu fiioru și îi puse nume Tânislăvu; cres-
cea ca din apă și Tërăbuoș se bucura ve-
dându, că are și el unu copilulu.... De veți
cugeta, că e minciună, căpătați o palmă
bună....

Când ajunsese Tânislăvu anii de însu-
ratu, Tërăbuoș se cugetă să-lu însore, că
nu cumva să moră și să nu mănânce zamă
la nunta fiiorului său. Dăr Tânislăvu nu
voia să ia pe alta, fără numai pe muieru
cu piciorul de găină, că așa l'a blăstematu
Cătăluța.

Acum se luă Tërăbuoș cu băta după
Cătăluța, că de după gura ei să-i fiă copiu-
lulu de vorba lumii! Dăr dacă Tërăbuoș
n'a fostu stăpănu mai 'nainte, acum era

bucurată de-unu nume cu multu mai mare decâtu ei. Mai cu sémă prin sêlbătécille dela Turda ei s'au făcutu nemuritori. In-sê-și foile unguresci se miră de nêdrăvénia Zulucaferiloru dela Turda și se vede, că nu se pré bucură de onôrea, ce li-au făcut'o acești frați ai lor. „Egyetértés“ dîce, că „cei ce în Turda aruncă cu pietrii și spargu ferestri, aducă mai mare serviciu propagandei daco-române, decâtu cum se laudă apostolii Ligei din Buouresci“, și oă faptele lor „îi punu pe Maghiari într'o lumină ridică față de Români, a căroru adunare dela Sibiu a decursu între marginile legii și n'a pînăuită nici cea mai mică conturbare a ordinii publice“. Guvernamentalul „Nemzet“ dîce, că sêlbătécille „cismariloru politici“ dela Turda „au compromisă véda, de care are lipsă statul pentru esercitarea puterii sale suverane“. În înțelesul acesta au mai scris încă și alte câte-va foi unguresci, recunoscîndu chiar, că autoritățile ar trebui să ia la rês-pundere pe făptuitor și să-i pedepsescă, căci prea mare rușine le facu. Ei, dér a cui e viua? Vina e totu a foiloru unguresci, cari mereu i-au sumuțat și-i sumuță pe Unguri în potriua nôstră, ba anul trecut uaseră chiar în apărare pe sêlbătécii dela Turda, Bagiu, Arad și Șimleu, pentru-că au bombardat cu petrii pe Români, ér autoritățile n'au aflat cu cale să pedepsescă nici măcaru pe unulu dintre ei. Chiar astădi se găsescu foi unguresci, ca de exemplu „Ellenzék“ din Clușiu, cari dîce, că nu cismarii din Turda suntu de vină, ci e de vină guvernul ungurescu pentru-că, vedî „Dómne, e pré bunu față cu Români; decă cei dela guvernă nu-și facu „datorința“, de-a ne toca ei înși-și cu pietri, apoi după fóia ungurescă—caută să și-o facă cismarii înși-și. Când Ungurii oetescă astfel de monstruosități în foile lor, nu ne mai pôte cuprinde nici o mirare, decă-i vedemă atătu de turbați și cutezător. Fiă-care din ei se crede, că e stăpănu asupra nôstră și că pôte face cu noi ce vré, fără a se teme de pedepsă. Astfel de stări numai în țerile locuite de sêlbătécii se mai pomenescă.

Doué mari împărății au intrat în de mult în rêsboiu vamal: suntu Rusia și Germania. Rusia a introdusă față de Germania tarifulu vamal cel mai urecat și afară de acesta a mai adaus încă 50% pentru mărfurile germane. Totu cu aceste măsură și Germania față cu împărăția rusescă. Érá acum ce sorie despre acesta fóia germană „Hamburger Nachrichten“ despre care se susține, că ar fi inspirată de principele Bismarck: Germania nu s'ar fi încuretă cu Rusia în rêsboiu vamal, decă moderatiunea prea peste măsură, ce o arată diplomația germană față de alte state, n'ar fi făcutu Rusiei ochi roșii. De altă parte a esită la ivelă, că Austro-Ungaria nici nu se gândescă la

aceea, ca să facă atêrnătore convenția imbiată din partea rusescă, de înțelegerea leală dintre Rusia și Germania. În introducere tractatului germano-austro-ungar se accentuează, că osele doué mari puteri voru regula în comun raporturile de comertiu față de alte state, puncte hotărîte însu cu privire la acesta tractatul nu cuprinde. Austro-Ungaria pôte să nu bage în sémă aceste principii, fără de-a călea prin acesta tractatul. Ea la totu casul o va și face, și asta nu trebuie să i-o luăm în nume de rêu, fiind-că e lucru de totu copilărescu a crede, că amicitia politică s'ar puté întări prin jertfe economice. Diplomația rusescă a scitutu să umble cu multă istețime, când a reținutu pe Austro-Ungaria cu concessiuni adencu tăietore, ca în rêsboiul vamal să nu stea pe partea Germaniei. Austro-Ungaria își va da silița, ca să ia locul Germaniei pe piața rusescă și va băga în busunară căștigul. Dintre tôte una e sigură: că scoterea industriei germane din Rusia, va rēci mai mult simpatiile nutrite față de alianța austro-ungară, cărora a stricat deja multă aceia, cari cu ajutorul tractatelor vamale au făcutu pe Germania tributară Austro-Ungariei.

Propunerea de punere în stare de acușăune a fostului ministeriu sêrbescă Avakumovic, a fostă predată de cătră Scupștina (dieta) sêrbescă comisiunei investigătore, cu tôte voturile contra unuia singur. Dintre cei 12 membri ai comisiunei investigătore suntu 9 juriști, parte advocați, parte judecatori, doi suntu comercianți și numai unulu e din clasa țeraniilor. Afacerea este pusă dér în mâinile juriștilor și trebuie să fiă condusă peste acosta după prescrișele precise ale legii pentru responsabilitatea ministrilor. Deși Scupștina a primită odată propunerea de punere în stare de acușăune, totuși după raportul comisiunei investigătore, va trebui să mai hotărască odată primirea cu majoritate de doué treimi. Numai după aceea afacerea vine înaintea Curții de stat, la care cele doué corporațiuni de stat mai înalte, consiliul de stat și curtea de acușăune, trimită câte 8 membri. Numai după ce Curtea de stat a făcută încă odată oarecătarea strictă după procedura penală, ajunge lucrul la pertractare finală și la pronunțarea sentinței. Față cu acesta procedură bine definită nu pôte să influențeze asupra procesului pârțiaru, sêu sêntul de rêsbanare, și este garantată o decurgere cu totul obiectivă a afacerii în tôte stadiile ei.

Voci asupra Conferenței.

Tôte țiarele din patriă și străinătate scriu despre conferența nôstră națională cu cel mai viu interes. Ar fi cu neputință să facem

aici o revistă generală asupra tuturor țiarelor, cari se ocupă cu conferența nôstră, căci numărul lor e peste măsură mare. Ne vom mărgini deci a arăta pe scurt cum se exprimă unele dintre țiarele mai de frunte.

Dintre țiarele amice noué, „Narodni Listi“, organul Cehilor tineri, ce se tipăresce în Praga, dîce :

Ca să nu se mai facă de rușinea lumii, guvernul ungurescu s'a văduț silit să-l lase pe Români, ca să-și țimă conferența lor. Multă trudă și mare chin i-a costat însu acesta pe Unguri, cari mai bucoresu ar vré, ca Români să se stingă odată de pe față pământului. Încercat'a guvernul ungurescu câte tôte : început'a să prigonescă gazetele românesci, să le strîngă dreptul de adunări, să tragă în judecată pe fruntașii români, dér tôte înzadar, Români suntu multu mai vinjoși, decâtu ca guvernul ungurescu să-i pôte imblândi.

Dér pe câtu de nebună este politica celor dela Pesta, pe atătu de nemulțămîtore este politica celor dela Viena. La 1848, Români alături cu Croații și cu Slovaci luptară cu credință pentru apărarea casei domnîtore, contra căreia se resveteră Maghiarii. Atunci cei dela Viena îi laudau pe Români, îi numiau eroi și le făgăduiau că voru fi rêsplătiți pentru acesta după vrednicia. Érá astădi totu cei dela Viena își bată joc de Români, cari au mers cu Memorandul la Viena, dîcîndu că au fost „fripti“, n'au făcutu nici o trebă, au rēmasu de rușine. Se pare însu, că acum vedu și Români, că nu mai au ce aștepta dela Viena; ei încep a se rădima pe puterile lor proprii, luptându în unire cu celelalte popore nemaghiare.

Lăsăm să se urmeze aici unele pasagie traduse din cuvêntu în cuvêntu din interesantul articolu alu țiarului cehic „N. Listi“. Eată-le:

Ce ceru Români dela Maghiari? Niciu decâtu dreptate! Voescă ca limba lor proprie să nu fiă sugrumată, voescă reprezentarea dréptă în parlament și în comitate, scurtu ei voiescu, ca Ungaria să le dea atăta autonomie câtă dă Elveția celui mai micu canton alu sêu. Și pentru acestă cerere Români suntu timbrați de „trădători de patriă“ și nemernici față cu cari Maghiarilor e permisă ori-și-ce.

Decă însu politica brută a Maghiarilor față cu acestu popor consciu și energicu de 3 milioane este cea mai desvârșită necumintenție: politica vienesă față cu Români este o perfectă ingratitude. Să ne aducem numai aminte oate au suferit Români în 1848 pentru Austria. Întrecându-se cu Slovaci și Croați în vâpăala de lealitate s'au aruncat în contra sulțelor rebelilor maghiari dovedind astu-feliu credința lor cătră tron și monarchă în orele

ei supreme nu prin vorbe ci prin fapte: vêsându șirôie de sânge și suferind chi-nur loviți de rêsbanarea maghiară. E interesantă a ceti gazetele oficiale austriace de pe atunci, cum premăriau ele pe acelu „popor de eroi“ în colțulu de rêsăritulă extremă alu monarchiei, cum se jurau și făgăduiau Românilor, că Austria nici-odată nu va uita de acea credință și jertfire eroică.

Acum să punem alături cu aceste laude ceea-ce scriau oficișii din Viena acum unu an? Cum se rêsțiau asupra acelei deputațiuni a patrișilor români, ca la nisce cutezătoru necumpețati, cari se tolănescu pe treptele tronului pentru a pînăui Austriei zăpăceli, neajunsuri și necasuri față cu Maghiarii.

Încă în timpul vizitei lor din anul trecut conducătorii români au dat pe față în discursurile lor, cu ce dragă ar dori să privescă Viena, ca pe ocrotirea lor, ca centru, metropola lor. Dér ocrotirea și metropola, încureată cu Maghiarii, li-a dat în brânci și i-a isgonit.

Ei bine! mulțămîta acestei politici de „inagratitudine uimitore“ se pare că Români suntu astădi pe deplin vindecați de slabiciunile lor centraliste și aploăurile cătră Viena; totu așa de vindecați cum suntu Croați și Sêrbii ungurenți. Celu puțin la conferența de alaltieri, ținută în Sibiu, nu s'a văduț nici umbră de speranță ce ar nutri Români față cu Viena. Ei nu se razimă decâtu pe propria lor forță și pe ajutorul celorlalti tovarăși în suferință din statul ungar, ei punu speranță în solidaritatea celor șapte milioane de Slavi ungurenți și privescă mai ales cu viu interesu pe cel mai schingiuț, cel mai amenințat din tôte nêmurile slave, pe Slovaci. Au invitat la conferență pe luptătorii de frunte ai lor. Au și venit, cățiva alții au trimis telegrame de felicitare.

„Politik“, țiarul Cehilor bêtâni din Praga, scrie:

Între poporele acelea ale monarchiei austro-ungare, cari au totu dreptul de-a fi nemulțumite și a se vedé amenințate în esistența lor națională, suntu și Români, numai câtu pe ei îi apasă pumnul maghiar multu mai greu și mai apăsător, de oatu pe ori care altu popor din monarchia, afară de Slovaci. Nêmtul te apasă mai fără șgomotu, Maghiarul însu dă cu barda'n lună; elu se aruncă cu sêlbătécia asiatică asupra jertfei sale naționale și crede că nimenea nu-l vede și că pôte să-și jôce mendrele cum i place și cum i dicteză șovinismul sêu. Că ce au de-a suferi Slovaci din partea șovinismului ungurescu, am arătat-o. În privința acesta nici Români nu stau cu multă mai bine, decâtu Slovaci. Se pare însu, că Români au mai multă putere de-a da peptă cu Ungurii, decâtu frații noștri Slovaci, și insulfă Maghiarilor mai multă respect. Acestă au

prea târziu, căci Tănislav plecă în lume să-și caute muierea cu piciorul de găină.

După multă umblare, ajunse într'o pădure și vădu un iepure schiop. Tănislav voi să dea cu bățul în elu să-l omóre, dér iepurele dîce: Tănislave nu mă omori, că de mare bine ți-oiu fi, ci mai bine leagă-mă la picioru să-mi trecă. Tănislav scose năframa din busunar, rupse o bucată din ea, legă iepurele la picior și plecă mai departe.

După ce mai merse câtu-va, vădu un vultur cu aripa ruptă și voi să-l omóre, dér vulturul dîce: „Ho! ho! Tănislave! nu mă omori, că de mare bine ți-oiu fi, ci mai bine mă leagă la aripă să-mi trecă.“ Tănislav legă vulturul la aripă și plecă mai departe.

Pe cale vădu un lup pe care îl ocoliseră nisce câni și nu putea scăpa. Tănislav voi să ajute cânilor, dér lupul dîce: „Tănislave, ajută mi să scap de câni, că de mare bine ți oiu fi.“ Tănislav ajută la lup, îl scapă de câni și plecă mai departe.

Dela o vrăme eși Tănislav din pădure și ajunse la curțile sf. Mercuri. Sf.

Mercuri îi dîce: „Voinice! decă ai ajuns pe aici de necăjit, atunci vino încoi; ér decă umbli de sburdătu, atunci întorce-te înapoi, că am o cătea cu dinții de fer și mēsele de oțel, pravă și pulbere te face.“

Tănislav îi rêsponse: „Sfântă Mercuri! Omul de necăjit pleacă să se vaite în lume, ér nu de sburdătu.“ Apoi îi spuse din fir în pēru totu capētul cum a fost.

Sfânta Mercuri îi spuse, că muierea cu piciorul de găină e într'o pădure la unu smeu. I mai spuse, că acolo e o mănăstire și elu numai atunci o pôte fura, când se duce la slujbă în mănăstire, că atunci smeul nu merge cu ea. La plecare îi dete un cal, care a fost mai bun.

Tănislav plecă la pădure unde îi spuse sf. Mercuri. Aci află mănăstirea în care chiar atunci se făcea slujbă. Tănislav așteptă până se gâtă slujba, atunci luă muierea cu piciorul de găină, o puse pe cal și fugi.

Dér smeul avea un cal nêdravēnu care simți, că Tănislav a furat muierea stăpănului sêu și începă râncheza. Smeul intră la elu în grajd și îl întrebă: „Ce ți este, calul meu? ți-să gâtat ov-

sul de mâncat, ori apa de beut?“

Calul rêsponse: „Stăpănul meu! nu mi-să gâtat ovēsul de mâncat, nici apa de beut, dér am rânchezat, că Tănislav ți-a furat muierea.“

Smeul era să ponescă de necăzu și întrebă, că pôte să ajungă pe Tănislav? Érá calul dîce: „Poți bea, poți mânca, poți dormi, și pe Tănislav totu îl ajungi.“ Smeul beu, mănă și se culcă, apoi se sculă, se sui pe cal și ajunse pe Tănislav aproape de curțile sf. Mercuri, îi tăia capul și se întorse cu muierea acasă.

Sf. Mercuri inviă pe Tănislav și-l trimise la Sf. Vineri și îi spuse totu necasul. Ea îi dete un cal mai bun. Când ajunse la Sf. Vineri și îi spuse totu necasul, ea îi dete un cal, care a fost mai bun, ca să mai cerce odată, că așa cercă omul celu necăjit. Bine ar fi să fiă și acum muiere ca Sf. Mercuri, ca să-i îndrepte și să-i ajute pe omeni în necas, dér acum:

„De mă jalu la veoini

„Până măue-i satul plin“...

Tănislav se duse cu calul dela Sf. Vineri la mănăstire, fură muierea și plecă. Dér de dracul nu putea scăpa cu una cu două.

Calul smeului cum simți, începă a râncheza. Smeul veni să-l întrebe, ca și mai înainte, ér calul dîce: „Stăpâne! Tănislav ți-a furat muierea, dér să beai și să mănă, și totu îl ajungi.“ Smeul mănă, beu, se sui pe cal și ajunse pe Tănislav aproape de curțile Sf. Vineri, îi tăia capul, luă muierea și se întorse înapoi.

Sf. Vineri inviă pe Tănislav și-l trimise la Sf. Duminecă, că pôte va soi să-l îndrepte mai bine. Tănislav se duse la Sf. Duminecă, îi spuse totă întemplarea, pe urmă o rugă să-i fiă milă de el și să-i ajute. Sf. Duminecă îi spuse, că elu numai așa pôte lua muierea, decă va avé un cal dela Mama pădurei. I mai spuse, că trebuie să slujescă la Mama pădurei unu an și atunci îi va da să și alégă un cal, care vrea; însu elu acelu cal să-l ia, care va mânca jară aprins.

Tănislav se duse la Mama pădurei și-i spuse, că se bagă slugă pe unu an, dér nu-i trebuie altă simbră fără să și alégă un cal care va vré. Mama pădurei îl primi și-i spuse, că nu-i dă alta de lucru, decât să păzescă o iapă. De cum-va va perde iepă, atunci îi va pune capul în parul

dovedit'o ei la 1848, au dovedit'o și de atunci încôce și se vede, că ei nici nu se voru lăsa până nu voru dobândi. In fine „Politik“ felicită pe Români pentru decursul demn și impozant al conferenței lor, și-i îndemnă, ca alături de celelalte popore asuprite din țără să lupte cu țări și bărbăția, căci de siguru ținta dorită și-o voru ajuge.

„Narodnie Noviny“, organu naționalu slovacu, dize:

Salutamu pe Români! Conferența lor însemnă un mare pas spre bine în ceea ce privește deslegarea cestiunei naționalității lor. Români, ca și Slovacii, nu mai potu ave încredere în Maghiari, cari de când sunt la stăpânire n'au făcutu alta decât să au răpitu pentru ei toate drepturile Românilor, Slovacilor, Sârbilor și ale celorlalte popore nemaghiare din țără. Nu, n'avem încredere în Maghiari. Încă-odată salutăm pe Români pentru lupta lor vitejească. Lupta în contra minciunii e din cele mai grele, Români însu sunt de ajuns înarmați pentru o astfel de luptă.

„Obzor“, organu opoziționalu croat, dize între altele:

Cătu pentru Croați, Români potu fi siguri de dragostea și prietnia lor. In monarchia acesta, Slavii sunt uniți cu Români prin însași firea lorului, și anume în primul loc Slovacii, cari au aceeași sorte ca și Români; apoi Croații, cari mai bine au ocaziune să-i cunoască pe Maghiari, și apoi ceialalți Slavi, cari cu toții gemu sub greutatea afurisitei politice de aci. Când ne alăturăm dără la Români cu totă sinceritatea inimii noastre, dorim tot-odată, ca noi și ceialalți Slavi să luăm pe poporul român de exemplu și să luptăm și noi cu bărbăția, cu care luptă el.

Diarele franceze mereu se ocupă cu cauza Românilor subjugati, arătându cu cele mai căldurose cuvinte lupta, ce-o desfășură ei pentru limbă și națiune:

„Gaulois“ dize, că unul din poporele bătrâne Europe, care arată mai multă verdăță și voiniciă, este fără îndoială poporul român, atât de însemnat prin vigoarea și puternicia lui alipire la limba națională și la glorioasă lui origine. — „Moniteur Universel“ dize, că conferența națională română n'a plăcut de locu liberalului guvern ungurescu, care se'ntrece în meșteșugul, de-a răpi toate libertățile nenorocitoru popore, cari suferu jugul maghiar. — „Independance Belge“ dize: Tripla alianță va trebui să deslege ne'ntelegerile dintre Români și Maghiari în interesul politice și a operei de umanitate. Ea nu va mai pută trece fără pericolu peste mișcarea așa de resolută a unuia din cele mai vigoare și mai voinice popore ale monarchiei habsburgice.

Dintre diarele dușmănoșe nouă, guvernamentalu „Pester Lloyd“ (fôia

ungurească scrisă în limba germană) dize:

„Ce au căutat Români din România la conferența din Sibiu? Dacă guvernul țerei românesce vră să trăască în prietnia cu Ungaria, apoi n'are să stea numai cu mâinile în sânt și să se facă, că n'au, nu vede. Elu trebuie să dea cu piciorul în pământ și să nu sufere odată cu capul, ca Români de-acolo să mai porțe atâta grijă de sôrtea Românilor de aci. Las' că de Români de aci are cine să se îngrijescă. Aci e guvernul dela Pesta, care ca și un părinte s'a îngrijit înto-d'auna de binele și fericirea Românilor și nici astăzi n'ar ave nimic în contra lor, căci îi are dragi ca sufletul și bucuros ar fi în stare să le ierte toate greșelile din trecut. Ei, dăr dacă Români sunt într'o urechiă și nu voru odată cu capul să se lepede nici de legea lor românescă, nici de programul lor național, nici de nimic: apoi cine e de vină? Ungurii nu ceru dela Români nu știu ce lucru mare: voru numai, ca „Români să nu mai exista ca națiune“, apoi s'o lasă la naiba pasivitate și să mergă și ei în dietă, unde frățesc și în bună înțelegere cu toți patrioții — perciu-nați și neperciu-nați — să conlucre și ei la aducerea legilor de maghiarizare și la fericirea națiunii.“ Atâta-i totu, ce ar pofti dela noi jupânii dela „Pester Lloyd“. Când Români îi voru asculta — și asta de sigur se va și întâmpla la luna cailor — atunci de bună sâma paradisul va fi alu lor, ba încă pe de-asupra fi-care Români va mai căpeta și câte o păreche de pinte și câte o pană de cocoșu.

„Nemzet“, organu guvernamentalu dize:

Înzadaru se sfârșesc Daco-Români să ducă vestea în lume despre ceea ce sunt ei și ce vrău ei. In statul acesta națiune română nu există; poporul român de aci face numai o parte din națiunea ungară. Nici vorbă nu pôte fi despre o certă națiune maghiară și între Români. Căta se învîrte numai între agitatori și între ideia de stat maghiar.

„Egyetértés“, diaru opoziționalu, dize:

Li-omă arăta noi Românilor! Ei au pășit acum pe fată cu uneltirile lor trădătoare de patriă, dăr nu face nimic! Față cu tendințele lor trădătoare de patriă, noi trebuie să aplicăm armele cele mai tari ale apărării și pedepsirei. Să arătăm acelora cari au umplut lumea cu plângerile lor, că scim sdrobi cu puterea pe cei ce provocă la răsvrătire în contra statului. — Mai pe scurt dize: „Luați-lu de pe mine, că-lu omor!“

„Budapesti Hirlap“, altu diaru opoziționalu, dize:

Nu vă temeți, mări! De când cu Horea și cu Iancu, s'au făcutu drumuri de

fieru, s'a inventat pușca Mannlicher, — de revoluția astăzi nu mai pôte fi vorba! Dacă Români sunt așa de obrascioși, ca să nu se lasă căcați în picioare de Unguri, apoi las' că scie fôia ungurească ce se facă. Ea dă următoarele sfaturi: Să se introducă administrația de stat, pentru ca astu-feliu Români să nu-și mai pôtă alege atâta sumedenia de vice-spani, solgăbirii și alți diverșori români, de cari e plină țera (voru fi cu totul până în doi solgăbirii, ér vice-spani nici unul), oi să numescă guvernul pe cine vră și cum 'i place. Asta i una la mână. Apoi legea de naționalitate să se ștergă draoului, căci asta e, care-i înbuibă așa tare pe Români și-i face să nu mai pôtă încăpe în piele. Mai dă apoi fôia ungurească sfatul, ca în bisericile valahe, episcopii, preoții și seminarile să se ia din mâna Românilor și să se pună în mâna guvernului, gimnaziile românesce să se maghiarizeze și să se dea pe mâna statului, ér la școolele românesce dela sate nici unu dascăl să nu mai pôtă fi aplicat fără de-a cere mai întâi învoirea celor cu pinte de-unu stînjinu. Când toate acestea se voru face, Români numai decât se voru liniști, voru fi mulțumiți de sôrtea lor și agitațiile voru înceta. Despre acesta sunt siguri coconii dela „Budapesti Hirlap“, tocmai așa, oum și noi suntem siguri, că lor le lipsesc o dogă.

„Pesti Hirlap“ scrie:

Guvernul trebuie cu tot-adsul să se-și implante ghiarele sale în trebile „Valachilor“ din Ardeal, căci altu-feliu nu mai merge. Nu cere fôia ungurească nici să ne impuse, nici să ne pedepsescă pentru cele făcute, nici să ni-se ia, ori să ni-se restringă drepturile. Totu ce cere este numai, ca guvernul să ne lege strașnic de mări și de picioare, ca să nu mai putem face nimic. „Pesti Hirlap“ crede, că Români aflându-se în aceste lanțuri, nu se vor mai pută plânge în contra Maghiarilor, că dără li-ar fi răpitu libertatea, — și etă că pacea e gata! Pentru ajungerea scopului, recomandă introducerea câtu mai îngrabă a administrației de stat, ér dacă acesta nu s'ar pută face la momentu pentru totă țera, atunci pentru Ardealu celu puțin nesmintit se se facă.

Observăm, că pe când presa maghiară e singura, care tractează în modu atâtu de dușmănosu cauza noastră, pe atunci cele mai de frunte foi streine, mai ales însu multe țime de diare italiene, franceze și englese etc. scriu despre noi câtu se pôte mai călduros, îmbărbătându-ne la luptă cu totă hotărîrea.

SCIRILE ȚILEI.

— 24 Iulie.

La barbariile din Turda. Din Turda se știe că auditorul de gendarmeria a început

cercetare în afacerea barbariilor comise de sâlbatecii din Turda. Resultatul, dize „Budapesti Hirlap“, va fi acela, că se va stabili, că gendarmeria a folosit arma pe dreptul. Insuși calfa de măsuru pușcatu prin picioru a recunoscut, că înainte de a fi nimerit de glonțu, a svêrlit cu petrii asupra gendarmilor. S'a constatat mai departe, că pușcatura nu s'a întâmplat din partea gendarmului de nascere Român, care în sâra aceea se afla spre inspecție în altă comună, oi din partea unui gendarm de nascere Maghiar. Este de asemenea o minciună că locotenentul de gendarm Ticozky aru fi fostu bêt, constatat fiindu, că din cauza vicepanului a eșit când a isbucit furia ventalică a „bravoru“ Maghiari din Turda.

—x—

Miscarea națională în România. Studenții universitari din Iași au hotărît de-a întrerupe ciclul de conferențe prin țără, până la 15 Augustu, cându seria conferințelor se va continua.

—x—

† J. Davidescu, ingineru, a răposat în Brăza (județulu Prahova) în etate de 73 de ani. Răposatul a fostu unul din vechia brăslă a inginerilor români, cari au pus temelie școlii ingineresce de aci, ce formăză fala României. Locuitorii din județulu Prahova, unde J. Davidescu a trăit, a străruit și a muncit întreaga sa viață, voru să spună cine a fostu, ce multe servicii a adus acelu județ și câtu de stimat și iubit a fostu de toți pentru onestitatea și bunătatea inimii sale. Sub conducerea sa și a neobositei și inteligentei sale soții au crescut numeroși fii ai săi, aprupe toți ingineri și câteva fiice, de cari pôte fi aci mândra familia Davidescu. Cu adăncă întristare adresăm familiei cernite cele mai sincere condolențe ale noastre pentru ireparabila pierdere ce a suferit prin mărtea bunului părinte!

—x—

La Predeală a fostu Dumineca trecută o manifestație însuflețită a universitarilor români de dincoace și de dincolo. Mai mulți tineri au dus unu stegă albastru, ce era dedicat conferenței din partea junimei, ca să-lu predea fraților și colegilor lor din România în semn de iubire și încredere. Totodată au dus cu ei și unu stegă roșu alu fetelor române din Sibiu, dărut studenților universitari din Iași. La Predeală tinerii au fostu întimpați și de președintele Ligei d-lu V. A. Urechia, împreună cu mai mulți membri ai comitetului executiv, de delegațiunile studenților din România și de un numeros public. D-lu V. A. Urechia, după primirea stindardelor, a ținut unu discurs însuflețit; asemenea a vorbit și d-lu I. Grădișteanu, în numele secțiunii Predeală a Ligei. S'au mai rostit cuvânturi și în numele studenților și s'a cântat „Deșteptă-te Române“.

golu, care n'are capu, că ceialalți 99 de pari toți au câte unu capu dela slugile cari au perditu iépa.

Pe atunci era anul numai de 3 zile. Tanislav se duse sâra cu iépa în pădure, pe la meșul nopții adormi și când se pomeni, iépa draoului nu-i. O cătu prin pădure, dăr n'ar mai fi aflat'o, decât nu ar fi venit la elu iepurile, căruia îi legase piciorul, și dize: „Stăpâne! iépa s'a ascunsu la noi în tufe, vin'o că țiu dau“. Plecară amândoi, află iépa și o duse la stăpână-sa. Baba începă a bate iépa și nu a lăsat'o până nu i-a făgăduit, că se va ascunde mai bine.

In noptea a doua se duse Tanislav cu iépa în pădure, dăr acum nu se mai coborî dela ea din spate. Iépa draoului însu când simți, că a adormit, se plecă și îl lăsa jos; când se sculă iépa nu-i. Acum veni vulturul, căruia îi legase aripa și dize, să vină cu elu, că iépa s'a ascunsu după unu nor. Vulturul îi aduse iépa și elu a dus'o érași la stăpână-sa. Baba ér începă a bate iépa, că a aflat'o, dăr ea dize: „Lăsa-mă, stăpână, nu mă bate, că unde mă ascund eu acum, nici draoulu nu mă mai află.

In noptea a treia, care era cea din urmă, se hotărî Tanislav să nu mai dăr-mă nici de cât, dăr somnul îl înșelă. Așa de greu a adormit, de nu s'ar mai fi pomenit, decât nu-i s'ar fi băgat unu purece în ureche, care-lu trezi din somn. Când se trezi, vădu lângă elu lupul, pe care l'a fost scos dela câni, și-i dize: „Stăpâne! vin'o cu mine, că iépa s'a făcutu unu ghemu de ață la Mama pădurei acasă, s'a pus sub o trôcă și Mama pădurei șede pe trôcă. Eu mă duc în grejdă la cai, ei se voru spăria și voru da din copite mai altu draoului, decâtu caii lui Sf. Taodoru când au spart ferestrele. Tu bagă-te în casă, ia ghemul de sub trôcă, dă cu elu de trei-ori de pământ, că ér se va face iépa cum a fostu.“

Tanislav se duse cu lupul la Mama pădurei, făcând așa și află iépa. Mama pădurei nu avu ce să facă, ci lăsa pe Tanislav să-și alegă unu cal. Elu luă o trôcă cu jar și se duse la cai, dăr nici unul nu se apropiă de jar, decâtu o mirtoacă ca iépa dadei de slabă. Mama pădurei îl sfătui să nu o iee, că e bătrână și slabă, dăr elu a luat'o și plecă. Când se îndepăr-

tară de Mama pădurei, iépa se scutură odată și se făcu unu cal frumos, apoi dize: „Stăpâne, cum vrăi să te duc, ca vântul ori ca gândul?“. — „Ba să mă duc ca gândul, că mi-i grabă“, răspuse Tanislav.

Cătu ai clipi odată din ochi, Tanislav ajuns la mânăstire, luă muerea și drumu copile!“

Calul smeului ér începă a râncheza și când îl întreba smeul, că pôte ajunge pe Tanislav, elu dize: „Stăpâne, să nu beai, să nu mănânc, să nu te culci, pe Tanislav nu-lu mai ajungi, că calul dela elu e fratele meu cel mai mic, care e mai iute decâtu mine.“

Smeul totu trăgea nădejde, că-lu va ajunge; se sui pe cal și plecă. Când erau cam aprupe de Tanislav, calul smeului nu mai pută merge și dize cătră calul lu Tanislav: „Frate! așteptă-mă, că mi-i greu!“ Calul lu Tanislav răspuse: „Eu atunci te-oiu aștepta, decâtu vei arunca pe stăpânul tău în vinăia cerului și să-lu sprijoni în copite.“ Calul smeului făcu așa și când ajunsse smeul jos, a fostu mort; ér ca-

lul lui se duse cu Tanislav. Muieră lu Tanislav se dete de trei-ori peste cap și era tare frumoasă, dăr acum fără picioruștu de găină.

Să nu vă fiți spăriați, că minciuna e pe gâtate....

Când ajunsse Tanislav acasă, moșu Tănăbuc cu baba Cătăluța nu mai puteau de bucurie, și făcură o nuntă soi coala, numai carnea nu se ajungea, răchia se găta și hireană nu mai era.

Eu érași am fostu pe acolo ajutător, făcând, să mănânc carnea din ole; m'au pus să păzesc vasul cu rachia, la nuntă să nu le fiă. Când am plecat acasă, mi-au dat și mie, ca la o făcătoare și ajutător, o straiță cu colaci, o olă cu zamă și unu cârciagă cu drachiă... ba rachia, dăr eu căutai la cârciagă și vădu că-i spartă și înapoi l'am dat. Încărcat cu merinde, plecai acasă să-i duc și lui tetea Iancu să guste și elu dela nuntă. Pe drum mă întâlni cu moșu George. Pe elu îl puse pe catele — n'o să dicit mai bine — și mă întreba, că ce am în olă? Eu dizei, că ecă zamă, să duu lui tetea Iancu. Moșu George mi a dicit să-i dau și lui, ér eu, mări-

Suntă nebun! O fôia unghurească din Pesta aduce o scire foarte caraghioasă. Intre advocații slovaci, cari au fost la conferența noastră, se afla și d-lu' advocat *Botto* din Nagyröcz. Cetățenii „patriotici” ai orașului tare s'au supărat pentru această faptă de „tradare” și au hotărât să spovedească pe d-lu' *Botto* în limba betyarilor pe calea publicității, în care se i-se spună, că ei „ângerii” de Maghiari „condamnă atitudinea „nepatriotică” a d-lu' *Botto*. „Sentința” această s'a și publicată deja în mai multe foi maghiare ca să se dovedească încă odată mai multă la ce grad de scîntelă a ajuns scârbosul șovinismu unghuresc.

—x—

Unguri și pace! Cetimă într'o fôia din Pesta: Esportatorii streini de nutrețuri din cauză că în Ungaria și Austria este oprit esportul de felul acesta, s'au dus în România, ca să se exporteze de-acolo. Fiind că însă nutrețurile române sunt respinse la granița unghurească din cauza bălei de vite esportatorii streini au încetat de-a mai aduna nutrețuri din România.

—x—

Milleniul și școlile. Ministrul unghuresc de culte și instrucțiune publică a provocat pe toți dirigenții școlilor medie și superioare din Ungarie, ca în programa aului viitor să publice istoria școlilor, ca să se potă prelucra pentru mileniu.

—x—

Adunarea învățătorilor Sătmăreni — amănată. Presidiul reuniunii învățătorilor români gr. cat. din archidiaconatul părților Sătmărene ne face cunoscut, că adunarea generală a acestei reuniuni, convocată pe 10 Augustu n. c. în Vetiș, s'a amănat pe timpu nedeterminat. Causa amănării este o hârtie a judei de cercu din Ciugheru, prin care, din cauza simptomelor de coleră ivită în acele părți, se interzice ținerea adunărilor.

—x—

Dela America la Bănătu. Pe la mijlocul lui Iulie s'a reîntorsu Românul bănățen *Ioan Manciu* din America, unde a petrecut vre o trei ani de zile. Causa reîntorcerei sale este împrejurarea, că dela 4 Iulie începând, lucrările la minele de feră din Chicago, ca și în alte mai multe locuri ale Americii, din cauza scăderii agiului, au încetat pe timpu nedeterminat. E'tă cum ne descrie Românul bănățen călătoria sa dela America până acasă: „In 1 Iulie st. n. la 6 ore s'era am plecatu cu trenul expresu din East-Chicago și în 3 Iulie la 8 ore dimineața am ajuns în New-York. De aci am plecatu cu vaporul „Avelo” în 4 Iulie la 9 ore dimineața, în 12 Iulie la orele 11 a. m. am ajuns în Bremen. În aceeași zi la 4 ore după amăzi am plecatu cu trenul căii ferate de nord și în 13 Iulie s'era la 10, am ajuns la Viena. Dela Viena am plecatu cu trenul de per-

sone la 11 ore noptea și în 17 Iulie la 4 ore dimineața am ajunsu acasă în Reșița-montană, în mijlocul fraților și prietenilor mei de multă dorit.

—x—

„Victoria” din Arad. După cum ni se comunică, institutul românesc de credit și economii „Victoria” din Arad, progresază foarte frumos, mulțumită destoiniciei și conștiențioșității, cu care este condus. Acum de curând această bancă a cumpăratu cu 55,000 fl. o casă cu două etajii, aflătoare în strada principală a Aradului, față'n față cu casa orașului. Se știe, că în toamna anului trecut, capitalul de acțiuni al acestui institut s'a urostatu dela 100,000 la 300,000; fl. din această institut a luat unu avântu foarte îmbucurător și din zi în zi mai multu își estinde influința și activitatea sa, având unu bunu nume și înaintea străinilor.

—x—

Pentru comersanți. Pentru cei ce se interesează de esportul și importul articulelor de comerț sunt de importanță nescăzută broșuri redactate de biuroul statistic al statului, cari esu în fiecare lună și costă la anu 3 floreni. În aceste broșuri se dă unu conspectu despre toți articulele de comerț și se spune despre fiecare în ce țară se produce și unde se expediază, prin urmare s'erveșcu de unu isvoru autenticu de orientare cu privire la comerțul din afară a statului nostru.

—x—

Stipendii. Cu începutul anului școlar 1893—4 sunt a se conferi din fondurile archidiaconale dela Sibiu următoarele stipendii: Unu stipendiu de 500 fl. din fundațiunea episcopului Moga pentru ascultătorii de filosofie, seu de drept; unu stipendiu de 100 fl. din fundațiunea Franciscu Iosif pentru ori ce facultate academică; două stipendii de câte 60 fl. din fundațiunea Cologeană pentru școlari din școlile medii; unu stipendiu de 30 fl. din fundațiunea Ecaterina Rață pentru unu studentu de ori ce categorie. Cererile sunt a se adresa Consistorului archidiaconal din Sibiu până la 10/22 Augustu c. împreună cu documentele de lipsă. Mai sunt a se conferi 20 stipendii de câte 60 fl. pentru elevii din departământul pedagogic al seminarului archidiaconal din Sibiu. Cererile sunt a se înainta până la 15 (27) Septemvrie c.

—x—

Guvernul bulgaru a pus în libertate pe inginerul Guyon, care fusese arestatu de autoritățile din Ruseiuc.

—x—

Concertu. Musica militara va concerta mâne-s'era în grădina Otel. Central Nr. 1 cu următoarea programă: 1. Sommer: „Carmen” Marsch; 2. Erki: „Hunyadi László” Overture; 3. Czibulka: „Liebestraum” vals; 4. Monusky: Arie aus der Oper „Halka”; 5. Wagner: „Der fliegende Holländer”; 6.

Prelik: „Souvenir de Bukarest”; 7. Flossmann: „Mein Lieblingsalbum” Potpourri; 8. Sommer: „Jolan” polca française; 9. Schubert: „Moment musicale”; b) Fall: „Lola Beeth” Gavotte; 10. Bajer: „Tanz der Blumenmädchen”.

—x—

Concertu. Mâne s'era va concerta musica orașenescă în grădina otelului „Pomul verde”. Inceputu la 8 ore.

Adunarea Asociațiunii.

Invitare.

Adunarea generală a „Asociațiunii Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” pentru anul curentu se va ține în Năsăudu la 27 Augustu n. și zilele următoare.

În numele comitetului despărțământului Năsăudu și a comitetului de primire, îmi iau voiă a invita cu totă onorea pe P. T. Publicu și în deosebi pe membrii Asociațiunii și pe toți sprijinatorii scopurilor ei să ia parte la adunare, precum și la festivitățile, ce se aranjiază din ocaziunea adunării. Din programa specială împărtășescu spre orientare că:

1) La 26 Augustu st. n. va fi primirea comitetului central și a oșpeților la gara căii ferate din Bistrița, de către comitetul de primire, la granița despărțământului nostru de către comitetul acestuia, ér la intrarea în Năsăudu de către reprezentanța opidului, de inteligență și popor.

La gara din Bistrița e îngrijit de trăsuri cu prețuri moderate. De s'era iluminată, cină comună.

2) La 27 Augustu 8 ore a. m. liturgiă în biserica parochială gr. cat.; după ședința banchetă, de s'era concertu.

3) La 28 Augustu ședință; de s'era balu; în ziua următoare (29 Augustu) excursiune la băile din Sângeorgiu și Valea Vinului.

Ca secțiunea pentru încuarterare și cea pentru aranjarea banchetului să se potă orienta de timpuriu, rog pe toți căți intenționează a ne face onorea și a participa, să binevoiescă a ne încunosciința despre această până la 20 Augustu.

Adresarea este a se face la subscrisul.

Pe urmă însămnăm, că invitări speciale nu se trimit.

Năsăudu, 29 Iulie 1893.

Pentru comitetul despărțământului și de primire:

Dr. Ioan Popu,
dir. despărț.

Telegr. part. a „Gaz. Trans.”

Șimleu-Silvaniei, 5 Augustu n.— Adunările despărțământului Asociațiunii transilvane și Reuniunii femeilor române Sălăgiene, ce erau convocade pe ziua de 10 Augustu a. c. au fost oprite de autorități sub pretextu, că sunt semne de coleră. (Măi! măi! ce îngrijași mai sunt de odată stăpânitorii noștri de sănătatea omenilor. Ce-ar și fi de ei, decă ar peri tocmai aceia, cari după ei, n'au altă chiamare pe acestu pământu, decătu a plăti dare cătră stat?—Red.)

Persecuțiunea Românilor dela Niru.

Niru-Adonu, Iulie 1893.

Domnule Redactor! Datorința mea sântă de învățator român este: a aduce la cunosciința nemului meu românesc și a Europei culte trista și deplorabila stare a Românilor dela Niru, greaua situațiune pentru nefericiții Români din Sabolciu, și mai virtosă pentru Români din Niru-Adonu.

Comuna Niru-Adonu este așezată mai în centrul Sabolciului; locuitorii acestei comune în trecut au fost numai Români curăț, d'era și comuna Niru-Adonu este locuită de mai multe naționalități. Români formeză maiortatea în nr. de 2000, cari și-au păstrat limba și datinele străbune până în ziua de azi, cumcă aceștia au fost și sunt Români, ne dovedesc destul de lămurit numele lor românesc.

În Niru-Adon toți sunt cu numirea de Ardeleni (Erdei), Sălăgeni (Szilágyi), Merceni, Piateni, Tardiceni, Criceni, Crișeni, Meseșeni, Lazareni, Barnuțeni, Pauseni, Șerbăneni, Verdeșeni, Cheșaneni, Taloșeni, Degeraneni, Lucașeni, Stanceneni, Urseni (Ursu) Ciubășeni, Giorbeni și Matușeni, prin urmare numele locuitorilor ne demonștră, destul de puternic, cumcă au fost și sunt Români, pe lângă toate prigonirile, ce le îndură zilnic din partea Maghiarilor din Sabolciu, cari voescu să răpescă din forța naționalității poporului român din Niru-Adonu, care-și vorbesc limba dulce strămoșescă cu însuflețire. În decursu de 4 ani, de când petrec în suferința în mijlocul acestui popor, ca învățator al lor, m'am convinsu, cumcă locuitorii acestei comune sunt Români adevărați: 1) pentru că în familiile lor limba de conversare este cea românescă, 2) copiii pe stradă se aud vorbindu românesc când se joacă. 3) Copiii când vinu prima-ora la școlă, nu vorbesc decătu românesc și numai în școlă își însușesc limba maghiară, intru câtu potescu legile statului.

D'era spre rușinea Europei culte, Maghiarii din Sabolciu nu se îndestulesc cu aceea, că în școlă românescă din Niru-

oșă, îi arunca oia cu zamă'n față. Moșu George puse mâna pe mine și mă bătă bine, îmi sparse capul și acum umblu aplecată de spate dela nuntă. Copiii de potcă vâdându-mă că vinu așa, începă a striga: „U-iu-iu, babă căruntă, Ce te-a dusu dracul la nuntă!”
Colnicu, 1893.

Maria Drăganu
învățătoare.

Poesii populare

culesse din popor.

Cătu trăsesc, mândra pe lume
La feciori nu pune nume
Feciorii deși-su urit
Nu trebe batjocorit
De-su negrii totu le stă bine
Și sunt mai multu decătu tine,
Da la vreme de rușine
Și-ălu urit i' prinde bine.

*

Mândra mea cea din Iclodă,
Gușă ei plătesce-unu zlotă,
Pentru-unu zlotă și jumătate
Nu i-ași duce gușă'n spate;
Eu mă ducă véra la sapă,

Ea cu goșă-mi cară apă.

*

Auți mândră, dăcăla,
Nu umbla ca sucala;
Auți, mândră, dăcătura
Nu umbla de-a hura, dura.

*

Pentru mândra cea-i frumoșă
Țipai boii'n rită de cósă,
Nice boii nu-i păscui
Nici ou mândra nu ședui;
Când pornescu să mergu la mândra
Vinu jitarii și-mi iau țundra,
Nici nu-i mândră,
Nici nu-i țundră
Las'o la dracu dobândă.

*

Bade, péna roșmalină
Lasă-mă să rupă unu fir!
— Rupe, mândră, cătu îi vré
Roșmalină din péna mea;
Rupe și te veselesce
Da tu ședui și mai fetesce.

*

Spune mândră maică-ta
S'ngărădescă ulița
Totu cu inu și cu pelină
Noi să nu ne întelnimă:

Numai Marța în piață
Și Dumineca la danță
Să ne lase și-o porțiță
Să ne dăm s'era gurită.

*

Fă-mă Dómne, ce mi-i face
Fă-mă moșcată 'nvărgată
La mândruța după pórta
Sórele să nu mă arcă
Nici vântul să nu mă bată,
Numai mândra să mă vață.

*

Frundă verde de ovésă
De s'ar face delu șesă
S'emi vedu mândra mai adesă;
Cu mândra să mă'ntelnescu
Două vorbe să-i vorbescu,
Două vorbe tăinuie
Să le țină mândra 'nminte.

*

Dorul meu e numai unu doru
Nu-lu mai spunu io taturorū
Las'că-lu șoie ore-cine,
Care-lu trage ca și mine
Că totu dintr'unu locu ne vine.
De-ai umbla bade umbla
De-ai umbla ca grău'n ciurū,
Și țera totă 'nprejiură

Nu ții căpata drăguță,
Să ții cadă la inimă
Cum țiamu cădută bade eu
Dragă la sufletul țeu.

*

Ședui bade deo'ai venitū
Ori te du unde-ai pornitū,
Că drăguța nu ție aici
Că i in acea ședătore,
Inșchimbată ca o flóre:
Ca flóre bujorului
Pe de-asupra hornului...

*

Decătu să vedu că te duci
Mai bine te vedu în furci:
In furci late de nuele
De-asupra căsuții mele,
Ventu să te reoroscă
Ochii mei să te privescă.

*

Și tu mândră cam de-o lună
Când era vremea mai bună,
Dintr'o turtă noi mâncamū
Și-améndoi ne săturamū;
D'era acuma s'avemū cu sacu
Nu ni-amū da unu la altu.

M. Iudoșiu

Romul Luca
învățătoare.

Adonț se învață pe câtă românească, pe atât și ungurească, ci cu forța brută se încercă a silii pe Românii din această comună să-și lapede limba lor românească, pe care după cultura lor o numesc „kutya nyelv”, dăr vedându, că poporul român resistă tenace, au declarat război de prigonire contra lui și mai virtuos în contra conducătorilor lui.

Așa la 6 Decembrie 1889, când abia eram de 3 luni învățătorii, într-o zi de Joi, care era și de recreație pentru școlari, vine o comisie trimisă din partea comitatului, în frunte cu inspectorul regesc.

Comisia ne silește să adunăm școlarii la școală, noi le răspundem, că nu se poate, ei se făc așă de grațioși on. comisia, să aștepte până mâine, s'au venit în ziua precedentă; gerul din Decembrie era la culme, dăr on. comisia porunci parcălabulul satului să umble prin sat cu doba și să strângă copiii la școală. Pe lângă toate opintirile lor însă, abia s'au adunat la școală 6 școlari, comisia intră în școlile române și „Măria sa” inspectorul provocă pe școlari să se roge, școlarii încep „Tatăl nostru”, inspectorul strigă: „Mi atyánk!” școlarii eră „Tatăl nostru”. La aceste inspectorul regesc și totă comisia se întorce cătră mine, și cu frunțile încrețite de mânie mă întrebă: pentru ce nu se scoi ruga școlarii ungurești? Li-am răspuns franco: *pentru că sunt Români*. După aceea pe toți copiii i-a întrebat, că ce sunt ei? Toți au răspuns că sunt Români, cu excepțiunea unui copilăș începător, care temându-se de înfiorătorul inspector, i-a răspuns plângându, că este ungur. Atunci inspectorul i-a dat 50 cr. și i-a dăru „bravo fam, magyar vagy” (bravo fiule, ești maghiar) și adresându-se cătră ceilalți școlari li-a dăru: vedeți voi, fiilor! deocă ați fi dăru și voi, că sunteți unguri, ați fi căpetat și voi bani. Earăși i-a întrebat apoi că ce sunt ei și toți au răspuns din nou: Români suntem! Inspectorul ou o fură turbată începe a mă blama apoi înaintea școlărilor, dăcându-mi: vad oláh, vad mokány, müveletlen, (Valahă sâlbatic, Moosnă sâlbatic, necult) precum și față de directorul școlii întreaga comisia s'a purtat în modul cel mai barbar, de unde am dedus, că „Măria Sa” inspectorul s'au nu-și pricepe chiemarea sa sublimă, s'au că este un despote. Și de loc nu m'am îngelat: deorece în anul următor tot în aceeași lună a venit inspectorul să viziteze erăși școlă și de astă-dată și-a arătat necultura și grosolană, căci întrebându pe o școlăriță, așa de grănică a strigat cătră dâna, încât i-a cădută creta din mână. La aceste eu încă m'am indignat și i-am dăru: Să nu tracteze în așa mod dur și școlarii. După aceea la mulți școlari li-a dat bani să dăcă că-s unguri, eră pe mine m'a ocărât în modul cel mai brutal, eră în anul trecut neumană portare a inspectorului regesc când cu forța a răpit ordinea școlii din școală pentru că a fost românească, este destul de cunoscută întreg nămului românesc. Prețorele la rândul său cu forța a oprit pe Românii de a mai vorbi românească în casa comună și a pus pedepsă de 5 fl. pe cine va mai cuteza a vorbi românească, eră tiranul de notară Dankó Pál, care trăsese din sudorea poporului român, juratu s'a înaintea mea, că nu se va odihni până nu va stărpi pe toți Valahii din Niră-Adonț.

În anul acesta năvăliră asupra școlărilor române din Niră-Adonț în frunte cu comitele suprem al Sabolciului și acesta cuteză a afirma, că în Niră-Adonț toți sunt unguri, pentru că scoi vorbi puțin și ungurească, și mai virtuos pe școlarii începători de sub conducerea mea pentru că scoi pronunța mai multe vorbe ungurești i-a declarat de născuți Maghiari.

În mare erore este comitele Sabolciului deocă crede astfel, întrebe pe inspectorul regesc deocă n'a aflat, de câte ori a venit în școlă mea, școlari începători cari de loc nu scoi ungurească, ci numai câtu au învățat la școală; mei departe a cutezat a dăcă iluștr. Sa Comitele Sabol-

ciului și după dânsul toți, că în anul 1862 în Niră-Adonț nimeni nu scoi românească, ci numai ungurească. Această afirmație chiar pe popor l'a indignat și a dăru: oă mai mare minoionă decâtă acăsta n'au putut să grăescă domii din Sabolciu, deorece la anul 1868 din contră nimeni nu scoi ungurească ci numai românească, și de 4 ani de zile foile din Sabolciu, și o'ună cuvântă totă pressa jidano-maghiară, ne ocumniază în modul cel mai barbar, pentru că cutezăm a vorbi românească ou poporul; s'au după cum s'au decăsu acuma s'au 2 ani în adunarea comitatensă din Nirăgyháza, că cu orice preț vor să stărpească limba românească a celor 3000 de Români dela Niră.

De atunci înocă barbaria ungurească și ajunsă la culme, și cum nu, când fisolgăbirul a dat poruncă aspră, că în casa comună să nu se mai audă vorbind românească, și pe mine odată m'a ocărât în modul cel mai murdar, pentru că am cutezat a mă numi Românu, fiindă oitată înaintea lui pentru ațtare, eră notarul comună, pe colegul meu pentru că a cutezat a vorbi românească în casa comună l'a amenințat, că-l va lovi în cap deocă va mai vorbi românească, și pe mai mulți țărani i-a aruncat afară din casa comună pentru că au vorbit românească, și acuma de curând mergend școlarii mei dela școlă, și trecend pe lângă casa comună, vorbind românească, tiranul de notară le ese înainte și începe a-i injura dăcându: „A fene rájja meg a fajtájotok, nem tudnak itten menni hogy ne ugassanak?” (Bola vă mănânce neamul vostru. nu puteți trece pe aici fără să mă lătrați atăta?).

Odată d-lă fisolgăbiru veni în școlă la mine ca să mă mustre „că de ce nu mă îndrepteză”, când eră că vine și judele. Școlarii îl salută în limba română. Atunci fisolgăbirul dăcă: még a birónak is oláhul köszönek, (incă și pe judele îl binevențeză românească), la aceste i-am răspuns: igenis mert a biró ur oláh ember, (da căci d-lă jude e Românu); la aceste fisolgăbirul îl prinde de peptu pe judele Stanciu și-l scutură bine. dăcându-i: hát biró ur nem magyar ember? (dăr d-ta nu ești Maghiar?) Judele slab de ânger îi răspunde cu frică: „igenis magyar ember vagyok”, (da, sunt Maghiar).

Eră dăr, d-le Redactor, totă starea Românilor dela Niră-Adonț, și rog pe toate diarele române să reproducă această corespondență, fiindă totă ce am scris este adevăr și uu minoion!

G. B. Vancu,
învățătorul Niră-Adonțului.

Necrolog.

Subscriții cu inima plină de întristare anunță numeroșilor consăngeni, amici și cunoscuți, mutarea din viața pământescă a prea iubitului lor soț, tată, fiu, ginere, frate și cumnat: Petru Precup, paroch grecocat. în Gyó-Sermaș, repausat în urma unui morbu scurt, în 16 Iulie n. o. la 4 ore d. a. în anul al 47-lea al etății sale, 20-lea al fericitei sale căsetorii și păstoririi sale sufletesc, fiind împărțit cu sf. taine ale muribunților. Rămășițele pământesc s'au aședat Marți, în 18 Iulie n. o. în cimitirul bisericesc greco-catolic din loc.

Fă-i memoria binecuvântată!

Gyó-Sermaș, 16 Iulie n. 1893.

Maria Teran, ca soție, cu fii: Alexandru, Simeon, Emil, Paulina, Alexandra, Ioana, Petru, Maria și Ana; Simeon Precup cu soția-i Dochiza Mureșian, ca tată; Ioana Teran n. Ciobotariu ca soră; Agapia Precup maritată Ioan Maior ca soră și cumnat; Ioan Dobreanu cu consorta-i Ana Teran, Eliă Câmpeanu cu consorta-i Iulia Teran și George Teran, ca cumnați și cumnate.

Literatură.

A apărut în tipografia și în edițiunea noastră: „Independența bisericescă a Metropolii române de Alba-Iulia”. Cercetare istorică-critică despre relațiunile Bisericii române din Metropolia Alba-Iulia cu Biserica Romei, de Nic. Densușianu. Cuprinsul broșurei este: *Conciliile provinciale din*

1872 și 1882. Manifestul de Unire cu biserica Romei din 7 Oct. 1698. Textul original român și traducțiunea latină falsă. Istoricii români despre Unirea bisericescă cu Roma și foloșele Unirii. — Broșura 8° mare, 44 pag., se află de vânzare la administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”. Prețul unui esemplar 20 cr. (său 50 de bani). Porto 3 cr. pentru România 15 bani.

Au apărut:

Balade și idile de George Coșbucă Bucuresci, 1893. Editura Librăriei Sococ și Comp. (Calea Victoriei 21). Form. 8° de 253 pag. Prețul 3 lei. O carte forțe de gust, conține 54 poezii de o valoare literară necontestabilă.

În tipografia A. Mureșianu din Brașov a apărut „Arta de a trăi”, de Stugau (August von Schmidt). Traducere liberă de Ieronim G. Barițiu. Formată estetică, tipărită curat. Mărima 203 pag. Prețul 50 cr. s'au 1 coronă. Traducătorul și-a dedicat opul în memoria iubitorilor săi părinți George Barițiu și Maria Barițiu năso. Velisar. — Ceteritorilor noștri le este cunoscută valoarea recontestabilă a acestui op, în care pentru toate împrejurările vieții găsim o puternică și convingătoare povățuire, un îndreptar sigur în calea spre virtute și o încurajare puternică în luptele vieții. R-comandăm această carte familiilor românești, cari vor găsi în ea bogată comoră de învățături morale și consolățiuni. Se află de vânzare, în librăria N. I. Ciureu, Brașov.

Calea spre învațire.

de I. Dariu.

3. Prudență, chibzuință, cuminiță, socotelă, prevedere.

81) „Fii prevădător și îndrăsnit”, a fost o regulă de frunte a casei Rothschild, adică prevădător la facerea unui plan, la o întreprindere și îndrăsnit în executarea lui. Fii îndrăsnit și prevădător, nu vei suferi nici-odată.

82) Caută a-ți câștiga hatarul omenilor de influență, cu trecere, și cu avere. 83) Nu desprețui lucrurile cele mici, căci din ele se compun cele mari. Au mărșia unui templu nu constă din milioane nemărate de grăunțe de năsip. 84) Nu deschide credit, încredere prea mare mușterilor tăi, cu deosebire aceluora, despre a căror stare n'ai cunoscută de aproape. Creditul prea mare și capitalul mic te duc la sapă de lemn. 85) Nu vinde după prețuri fixe, că cumpărătorul nu crede și pe de altă parte fiă-care se sbate să scață pe vânzător din prețul cerut și-i pare bine, decât a putut scote ceva. 86) Nu întreprinde nici-odată mai multe lucruri de-odată. Ca să-le pricepi bine pe toate, nu se poate. Afară de aceea ai lipsă de timp și de putere, pe cari nu le poți da dela tine peste firea lor.

87) Cele mai multe perderi se nasc din împrumuturile, ce le facem prietinelor și cunoscuților din îndatorire. Nu împrumuta pe nimeni din îndatorire, fără a ține ca perduți banii dați. Ș'apoi scii vorba: „Când îi dai. îi fată vaca, când îi cei, îi more vișelului”. Astă-feliu prin împrumuturi câți n'au perduți și prietini împrumutați și banii dați. 88) Asemenea nu subscrie nici o poliță din îndatorire fără a avé deplină siguranță despre acela, pentru care subscrii. Cine cheazășuesce, plătesce ca popa. Ați mulți cred, că luând bani în datoriă pot face cu ei trebi mari. Odată da, de dece-ori ba. Cu bani străini nu faci multă ispravă. Ținta fiă-căruia să fiă a ajunge la ceva prin mijlocele proprii, chiar și atunci, când începutul e greu. Bogatul Astor recunosce, că până a câștigat cea dintăi mie de dolar (banii englezesci) l'a costat cu mult mai multă ostenelă și încordare, decâtă toate milioanele sale de mai târziu. 89) Ca să poți cumpăra mară

bună și ieftină, trebuie să ai bani gata. N'ai, rabdă! Tinde-te numai, câtă ți-ajunge plapoma (cerga.) Cu: *Prăvăliă cu chirie*
Și marfă pe datorie,
fiă sigură ori și cine, că n'o duce departe 90.) În zilele tale de câștig și de bucurie gândesce la zilele de perdere și de întristare, că în lume tôte'su schimbătoare:

Ați ești a totă puternică

Și mâne a totă nemernică.

91) Numai minutul, în care trăim, este al nostru; cele trecute le-am perduți și nu le vom mai afla nici-odată; despre cele viitoare nu suntem siguri, că vor fi și ale noastre s'au ba. De aceea dăcă o vorbă nemțescă: „omul cu minte își zidesce însuși casa de vecie”. Adecă: Fă-ți testamentul din vreme și cu deosebire, când ai familiă grea, de timpuriu te îngrijesce a-i lăsa ceva, și despre aceea, ce lași, singur să dispui, ca să nu se întemple neînțelegeri și certe după mórtea ta, și ca să poți intra și locul liniștit în căsuța ta de vecie.

92) Decă e cine-va călător prin locuri necunoscute, s'au prin țări streine, prudența îl povățuesce a lua pe omeni tot-d'acuma așa cum sunt și nu cum ar trebui să fiă, și astă-feliu a încungiura ori ce resonamente politice și certe religioase. Tăcere și observare se cuvine mai ales unui strein, însă nici decum a tăce când vremea e a vorbi. Cu deosebire trebuie călătorul a se scoi bine afla în ori-ce împrejurare între streini. Chibzuința, cumpătarea, păstrarea și cunoscută mai ales a limbei țării, unde umbli, sunt însușiri de lipsă și foloșore ori căruia călător; cu deosebire în timpul nopții caută să fiă bine asigurat de locul unde se află, că *noptea nu este prietină bună cu călătorii*. Incepe călătoria de dimineță, ca s'o stărșesc până s'era.

Cine mănecă,

Nu întumecă.

93) Înainte de a încheia acest capitol mai pun înainte încă aceste șapte reguli: Fii curat la tinerețe, vesel la bătrânețe, răbdător la s'ărăciă, măsurat la bogăție, smerit la mărire, curajos în primejdiă și înfrănat la poște.

(Va urma.)

EDUCAȚIUNE.

Esperiențe pedagogice.

Motto: *Experientia est rerum magistra.*

— Esperiența este instituțiunea tuturor lucrurilor. —

Sentință pedagogică.

Esperiența II.

Greșelile și slăbiciunile pruncilor sunt destul de numeroase. Ele se ivesc și în școlă condusă de spiritul cel mai bun, mai ales din cauză, că precum temperamentul fizic, așa și cercul familiar și creșterea pruncilor, sunt diferite.

Să vedem observațiunile, ce mi-le-am făcut în privința unui prunc flustrat.

Nu are constanță, ați progresă, mâne regresă. Ați își face pensurile cu diligență, mâne uită de ele; începe a-le depurisa, dăr nu le sfârșesce. Cărțile și caietele arare-ori le ține în ordine: unele le lasă acasă, alte în școlă. Astă-feliu de prunc l'am judecat a fi neconstant.

Ca să pot vindeca acest rău chiam pe pruncul flustrat înaintea mea și-i dăc: — Eră ți-ai lăsat cărțile acasă, spune-mi de ce ai făcută acăsta?

Pruncul tace.

— Decă nu-mi răspunși, trebuie să presupun două casuri: s'au că nu scoi cauza, s'au că nu te temi a-mi

spune. Spune-mi care dintre presunerile mele este adevărată?

— Le-am lăsat, pentru că aveam de-a mă duce după prelegere la câmp, la tatălui meu, că așa mi-a dăsu, să vină la dănsul — la holdă.

— Asta nu e cauză adevărată, fiindcă să dăcem, că eră ai făcută așa; dăr tu îți lași cărțile mai de multe ori în școlă. Eu îți voi spune adevărata cauză; recunoșco-vei, dacă ți-o spun!

— Da.

— Tu cugeți, că ești mai comodă s'eu mai liberă, când mergi cu mâinile góle, decâtă când duci cărțile cu tine.

— Da, răspunse lină și rușinos.

— Dăr când faci tu acésta, nu cugeți la urmări?

— Nu.

— Cugetă dără, ce póte urma, decâtă îți lași cărțile la școlă!

— Potă să péră și să n'amă din ce învęța.

— Cea mai rea urmare însă ai uitat'o s'ó spui, adecă: că prin aceea te învęți la disordine. Te întrebă dără mai lăsa-vei cărțile în școlă?

— Ba nu!

Câte-va dăle prunculă își ducea regulatú cărțile acasă și le aducea. Mai târziu uită érá-și cărțile. De unde vine acésta? De-acolo, că ușurința minței domnesce preste voință.

Mă cugetă, că ce ar fi de făcut? Iau două din caetele lui lăsate în școlă, și le pună în lada mesei. Ilă lasă să-și căștăge puțină experiență asupra urmărilor rele ale ușurinței sale, ca să învęțe „din da-una proprie.”

Măne și cercetezú pensurile scolastice. Ală doilea, pe care ilă provocă să cetéscă, este dănsul, școlariul celú flúșturatú.

— Unde-ți este caetulú pentru pensuri?

— Mă rogú, alaltă-eră l'amă avutú, a vędútu și Petru Secoșanu, eră mi-s'a perdutú.

— Unde ți-s'a perdutú?

— Aici în școlă.

— Sub cursulú prelegeri?

— Ba nu, ci după prelegere.

— Așa-dără ér ți-ai lăsatú cărțile în școlă. Ai pututú să sci înainte, că ce va urma din neglijința ta.

După câte-va dăle îi dau caetele — aflate din întemplantare.

Esperiența folosese până la unú timpú, dăr mai târziu casulú de mai nainte și altele se ivescú de nou. Decí recurgú la alú treilea mijlocú, la desvętare. Punú sub îngrijitorú pe scolarulú meu. Provocú pe unulú din vecinii săi, ca să grijéscă să-și ia cărțile cu sine, și ca să le aducă tot-d'auna la școlă. Acestú prunculú în totă Sămbăta își raporta, și eu însămnămú în notițulú meu.

Nu trecură multe săptămáni, până ce școlariulú începú a lua sémă și a căuta să se scape de sub curatela vecinului său.

ECONOMIA.

Cum să se culégă pómele și cum să se păstreze prospete (crude)?

Pómele cópte trebuescú culese. Se cunoscú de suntú cópte ori ba, după simburii lorú și de pe gustú. Până nu suntú cópte de ajunsú, nu-i iertatú a-le culege, că atunci nu se ținú, putredescú câtú de curéndú, de le-amú fi culesú cu ori câtă atențiune. Dăr și pómele cele mai cópte nu se păstréză îndelung, de nu sunt culese cu băgare de sémă. Așa-dără până a nu prinde la culesú, trebuie să scimú de suntú bine cópte ori ba?

Mai de timpuriu se cocú cireșele și vișinele, ele se cunoscú de suntú cópte ori ba de pe colórea

roșiă, gălbue ori negriă deschisă, ce o au, apoi ele suntú moi bine, ér scoțéndú din ele simburele și sdrobindu-lú, flămú că este tare. De regulă se cocú cireșele în jumétatea a două a lui Iunie și ținú 3—4 săptămáni. Până încă nu suntú trecute cireșele, se cocú vișinele. Atát unele câtú și altele se culegú cu mâna, și se punú în coșuri cu cari se ducú, fiă acasă spre folosire, ori în tãrgú spre vëndare. La începutú suntú fórte scumpe, numai 5—7 cireșe dau sfárnărițele de unú crucerú. Ne putemú deci închipulú câtú bani póte aduna cine are numai câtú-va cireși. Muierile facú multe de tóte din cireșe și vișine, ca să fiă de folosú și pe timpulú iernei, parte le uscă, parte le fierbú în zaharú și le păstréză în sticle bine astupate. Cine are multe, și nu póte ori nu vrea a-le vinde prospete, le adună în vase mari de lemnú și apoi face din ele vinarsú bunú și scumpú.

Totú cam de-odată cu șirele și vișinele prindú a se cóce fragile de pomú, ele cum se cocú, cum cadú josú și copiii le adună, de nu au apucatú mai întâiú găinele la ele, că atunci nópte bună fragi! Fragile de câmpú se cocú mai de timpuriu.

În Augustú prindú a se cóce unele soiuri de prune: colducute și prune altoite. Ele se cunoscú de suntú cópte ori ba, că: cele cópte suntú mai moi, au gustulú dulce plăcutú, ér simburii din ele suntú tari bine, decâtă-i scótemú din osú. Ele încă se culegú cu mâna, ca să nu se sfarme și să nu-și pérđă nici flórea, că atunci nu mai suntú așa frumóse și cu gustú. Acestea încă se culegú pentru folosulú casnicú ori pentru comerciulú. În tãrgú suntú bine plătite. Din ele încă facú muierile multe preparate bune pentru mesă, din cari unele se potú păstra și peste érnă. Cine are multe, póte face din ele vinarsú fórte bunú.

În Augustú prindú a se cóce și unele soiuri de pere și de mere. Aceste se cunoscú de suntú cópte ori ba de pe simburii lorú, cari la cele cópte bine, suntú negri și tari, la cele necópte însă nu suntú negri. Perele și merele acestea de timpuriu încă se folosescú în casă, dăr se caută și în comerciulú. Muierile le uscă, tăiate fálui, și le păstréză peste iernă, când apoi le aducú la mesă fierte, ca bucate de postú. Din pere încă se póte face vinarsú și din mere unú soiú de vinú.

Numai în Septemvře și Octombře se cocú însă pómele cele mari prunele tomnatice, merele și perele tomnatice și iernatice, gutuile, strugurii ș. a.

Prunele, după ce se cocú, le culegemú și facemú din ele licitarú silvoizú, miere de prune, ori-că facemú din ele vinarsú, ori că le uscămú în așa numitele bujdee-loșnițe ori în ce formă însă, ele ne dau unú căștigú frumosú. Ele se culegú de josú, după ce am scuturatú prunii și au cădútu.

Gutuile, merele și perele însă nu-i iertatú a le scutura, ci trebuescú culese cu mâna una de una și adunate într'o traistă, ce-i în spatele culegătorului, ori într'o cortă ce-i legatá de o créngă, și numai după ce e plină vine sloboditá încetú în josú, ca pómele să nu se sdrucescú și bătucescú, și apoi vine dusá și desertatá încetú la loculú de păstrare alú pómelorú. Unde nu ajungemú cu mâna, luămú pómele cu nescari unelte anume făcute. Pómele sdruceite ori bătucite nu au prețú în comerciulú și nu se potú nici păstra așa îndelungú.

Mulți nesocotescú acéstă lucrare. Dăr în dauna lorú. Unii ámblá hurdu-

burdu scuturândú pomii, de cadú pómele lésă sub ei, și apoi le încarcă în saci și hai cu ele la tãrgú. Și ei se miră, că de ce fructele lorú nu au prețú, ca ale celor-l'altí vëndători? Dăr aceea nu iau în socotintă, că pómele lorú suntú sdruceite și bătucite și deci nu se potú nici păstra, nici vinde cu prețulú celorú culese cu îngrijire.

Decă culegemú pómele până încă nu suntú străbătute cu coptulú, să sbărcescú și veștedescú; ér de le culegemú ude ori ráurate, se înfierbântă și se putredescú. Mai bine e să lăsămú pómele pe pomú până s'au cóptú bine. Apoi să le culegemú diminéta pe rócóre, îndată ce s'a luatú roua. În timpulú celú mai căldurosú, într'amédă nu culegemú, că suntú prea calde de arșița sórelui, dăr culegemú de cătră séră, după ce prinde a se rócóri. Decă dălele suntú cam rócórose, putemú culege tótă dăua numai — cumú am mai dăsu să nu culegemú pómele umede de plóia ori de róuă.

Suntú unele specii de pere iernatice, cari nici nu suntú bune de mâncatú pe timpulú culesului, suntú tari, pietróse; acele le punemú pe patulú de pae, unde se móiă și se cocú cum se cade.

Pentru păstrarea merelorú și a perelorú, preste iernă suntú mai bune celarele séu pivnițele sbicite. Acolo giurú împrejiurulú păreilorú facemú păturé du scándurí și pe ele aședămú pómele, după ce mai întâiú am făcutú unú așternutú subțire de paie. De nu avemú celarú, le putemú păstra și în chilii, unde nu prea avemú multă ámbulare, acolo le punemú grămadă cu mare băgare de sémă.

În părțile bănățene, unde economii noștri se ocupă tare cu pomaritulú, am vędútu aședândú merele culese cu mâna, în podurile grajdurilorú punú scándurí pe margini, apoi unú stratú de fénú, ori otavă, ca de o palmă bună și pe acela aședă merele frumosú și le lasă descoperite până dau rēcélile. Când prindú a da rēcélile, le acoperú o leacă cu otavă, și de ce cresce frigulú, — de aceea mai grosú punú pe ele învilitórea de otavă.

Astú-feliu stau fórte bine până colo în postulú mare, când le scotú în saci și le ducú la tãrgurile Caransebeșului, Lugóșului, Aradului, Timișórei și pe airea și le vëndú cu prețuri bune. Alt-cum acum de câțiva ani așa a începutú comerciulú cu póme crude, câtú numai să avemú le putemú vinde din tómnă, dela noi de acasă, că le ducú ei speculanții cu trenulú în lumea largă.

Atáta de-ocamdatá, cu altá ocasiune vomú da îndrumári mai speciale despre pomaritulú și folosirea pómelorú.

I. P. Reteganulú.

Nutrirea plantelorú.

Precum omulú, ca să póta cresce și trăi, are lipsă de nutreméntú, întocmai așa au și plantele lipsă de óre-care nutreméntú, ca să póta încolți, cresce și vegeta. Omulú își primesce nutreméntulú său dela vite și séménaturí, érá plantele și-lú primescú, parte din páméntú, din sárurile acestuia, parte din aerú și parte dela animale, sub formă de balezí și gunoiu, séu alte plante, cari se putredescú și morú acolo pe locú.

Bunulú creatorú a întocmitú și nutrirea animalelorú și a plantelorú atátú de înțeleptesce, încátú se póte dice, că ele se nutrescú frățesce. Animalele se nutrescú cu plante, pe cari după mistuire le reintorcú éráși plantelorú, pentru a-le ajuta mai de parte crescerea și vegetarea lorú, ca ele mereu să-și afle hrana de

tóte dălele. Acestea vędéndu-le nemuritoriulú Lavosier a dăsu cu tótă dreptatea: „că în natură nimicú nu se perde, nimicú nu se creéză, ci totulú este numai o transformare continuă a materiei și a puterei.”

Nutrirea plantelorú e de două feluri: organică, care adecă se face prin organele lorú: frunđe, flóri și cójă; și anorganică, care se face cu ajutorulú rădăcinilorú din páméntú, din mustulú și leșiile, ce le topesc plóia din sárurile aflátóre în acela.

Nutrirea organică o absorbú plantele din aerulú, pe care-lú resuflămú și noi și constă din nisce materii, ce se numescú: oxigenú, séu aerú dătătoriu de viétă, azotú séu aerú nádușitorú, carbonú séu aerú formatú din carbunii aprinși, și hidrogenú séu aerú făcutú din aborii, cari se desvóltă din apă. Tóte acestea patru materii compunú aerulú de pe páméntú, pe care ilú resuflămú și noi ómenii și fără de care nu amú poté trăi, ca și pescii fără de apă. Cu deosebire azotulú contribuie într'unú modú fórte însămnatú la nutrirea plantelorú, și acésta se întemplantă sub două forme: sub formă de amoniacú (abori) prin foi și sub formă de acidú nitricú (leșiă) prin rădăciní.

Nutrirea anorganică, care adecă se face cu ajutorulú rădăcinilorú, constă din nisce materii, cari se află în páméntú, precum e: acidulú fosforicú, séu unú felú de leșiă, ce se face din cenușă, acidulú sulfuricú, séu leșiă de puciósă, leșiă de varú, ferú, sare, sodă și altele. Tóte acestea leși (musturi-sucuri) se străcóră cu ajutorulú rădăcinilorú firóse în trupulú plantelorú, cărora le dau hrană și le întărescú tot-odată.

Că plantele se nutrescú cu asemenea musturi din páméntú, póte vedé ori și care plugarú de acolo, că decâtă ardemú de pildă nisce paie, fénú, lemne séu alte lucruri crescute din páméntú, materia organică din aerú arde cu flacără, érá cea din páméntú se preface în cenușă. Și aci se adevăresce dăsa s. scripturii: „că din páméntú ești ziditú și întru același páméntú vei merge.”

(Va urma.)

MULTE ȘI DE TOATE.

Unú mijlocú americanú de a se scăpa de nevaste.

Mai acum unú anú, Eduard Thompson, care locuesce într'unú orașelú lângă Kingston (America de Nordú) se căsătorí cu miss Plinesy.

Cei doi soți trăiră în perfectă armoniă până mai dălele trecute; când femeia făcú câte-va lucruri neplăcute bărbatului, și în urma unei certe bărbatulú se dusse să-și verse néoazulú într'o berăria.

Aoi elú gási pe amiculú său Carol Lewis, căruia 'i istorisi neplăcerile sale conjugale și amiculú se grăbi a-i spune că decâtă nu era mulțumitú de nevastă-sa elú se oferea să i o cumpere....!

Oferta nu displăcu lui Thompson, se tocmi asupra prețului și în fine încheiarú unú contractú pentru suma de 1 fr. 50 bani pe care 'i beură împreună pe când vorbiau.

Cumpărătorulú trebuia să priméscă marfa chiar peste două dăle.

Când se întórse acasă Thompson în formă pe nevastă-sa oá o vënduse pentru 1 fr. 50 bani; — ea se nécăji puținú pentru mica valóre pe care bărbatulú o vënduse, dăr nu fú nici de cum nemulțumitá de încheerea contractului și după trecerea celorú două dăle ea se grăbi a se duce în casa cumpărătorului.

Câte-va dăle după plecarea nevastei, lui Thompson 'i părú réu de ce făcuse și merse în casa prietinelui său spre a-și deicide soția de a se întórce cu dănsul. Ea refúsă, și éndó, că e fórte mulțumitá de

schimbare și încă făcu observații soțului, că e necinstită.

— Ai bătut un fr. 50 bani, cari mi se conveniau mie — i dăse femeia pe când tă dădea afară.

Sărmanul om se duse la un avocat și e pe cale de a deschide o acțiune prin care se-și siléscă nevasta să reintre în domiciliul conjugal.

Amintiri din războiul franco-german 1870—71

O ceremonie foarte mișcătoare a avut loc zilele trecute la Creuè (Francia).

D. Veriot, suplentă la tribunalul, ca valeră ală Legiunei de onore, a remisă în calitate de naș crucea Legiunei de onore dlui Thirion, preotă la Creuè.

Această cruce i-a fostă dată la 2 Iulie pentru serviciile pe cari el le-a adusă în timpul războiului din 1870.

Intr'o sëră de erna din 1870, d-nul Thirion intră în biserică, când auți gemete scose de o voce umană.

Elu se opri și deosebi aceste cuvinte între suspine:

— Sunt încă în Francia?

Preotul se aproprie de locul de unde venea vocea și se găsi în prezența unui om rânit, trântit la pământ.

Era un trimésu ală Apërarei naționale, plecată în balonă din Parisă spre a merge să cumpere arme din Belgia.

Trecendă pe d'asupra orașului Verdun, balonul său fū găurită de glonțele Germanilor.

Elu putu să scape din mânilé inamicilor și sărindă din nacelă elu 'și făcu două rânii.

Pe când preotul, care 'lu transportase în biserică, 'lu îngrijea, rânitul 'lu puse în curentul misiunei sale și 'i încredință, spre a le asouade, sumele enorme de bani ce le avea cu densusă.

Elu avé 2 milioane în bilete de bancă și 5 milioane bilete din tesaurul publică. O sută de mii de scrisori scrise la diferiți oameni din Belgia complecta bagagiul său.

Preotul Thirion, puțină uimită prin aceste milioane, cari cădeau ca din ceră în mânilé lui, nu 'și perdă capul.

Noptea, grație concursului locuitorilor, balonul și nacela fură strinse și asouase cu grije.

A doua zi de diminetă sosi la preotă ună maioră prusiană care ceru să vedă pe bolnav, de care preotul susțină că este o rudă a sa.

Maiorul se inclină, dér se instală în casa preotului, unde după 6 zile, o denunțare anonimă îl insciința despre totă.

Dér probele delictului 'i lipseau și loc elu se mărgini a trimite pe aeronaută ca prisioneră la Coblenz.

După ce Germanii plecară, preotul se grăbi a merge să depună milioanele și scrisorile în siguranță în partea cea-altă a frontierei, în Belgia.

În cursul ceremoniei depunerii crucii a sosită o scrisore dela d. Mauseau, aeronautul așa de miraculosă scăpată din mânilé Prusienilor de cătră preotă.

Plóie de pești.

Diarul „Dass Wetter“ istorisese, că mai zilele trecute s'a lăsată peste ținutul Paderborn o furtună foarte puternică în urma căreia urmă o plóie potențială în care s'a observat, că odată cu picăturile de apă, ce cădeau din nori, era o mare cantitate de pești de apă dulce, vii, sănătoși și așa de buni, încăt locuitorii i-au adunat, i-au fript și mâncat.

Unii din acei pești au fost trimiși la Berlin și depuși în muzeu.

Mai mulți învățați au studiată acest fenomen și au ajunsă la concluziunea, că plóiea aceasta se esplică prin faptul, că apele vre-unui fluviu din vecinătățile ținutului Paderborn au fost luate de ună vire și înalțate la câte-va sute de metri; apoi încetăud vărtejulu apele n'au mai putut sta suspendate în atmosferă și au căzut împreună cu peștii, ce conțineau, peștii pe pământ.

Nu scimă încă decât esplicația dată de învățații germani va fi îmbrășată și

de ceilalți învățați, dér ceea ce scimă, este că acest fenomen, se întâmplă foarte rar.

Calendarul săptămânii are 31 zile. Table with columns for Cuptor, Sorele, Calend. Gregorian, Calend. Iulian, and Iulie 1893.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 2 Augustă n. 1893.

Table with columns: Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. dela, până.

Table with columns: Săminte vechi ori nouă, soiul, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilgr. dela, până.

Table with columns: Săcară, Orză, Ovésă, Cucuruză, Cucuruză, Cucuruză, Hirică.

Table with columns: Producte div., Soiul, Cursul dela, până.

Bursa din Bucuresci din 1 Augustă n. 1893.

Table with columns: Valori, Cursul, Valuta austriacă.

Cursul losurilor private din 1 Augustă n. 1893.

Table with columns: Losuri, Cursul, Cump., vînde.

Tergulă de rimători din Steinbruch. La 31 Iulie n. 1893.

Starea rimătorilor a fostă de 194,329 capete, la 1 Aug. au intrat 1959 capete și au esit 1462, rămânendă la 2 Aug. ună numără de 194,826 capete.

Prețurile cerealelor din piața Brașov. Din 4 August st. n. 1893.

Table with columns: Măsură sau greutatea, Calitatea, Valuta austriacă.

Cursul pieței Brașov. Din 5 August 1893.

Table with columns: Banca, Cursul, Vînd.

Concursă!

La școlele centrale ale reuniunii granițeresci suntă de ocupată următoarele posturi învățătorești: 1. Cujir, comitatul Hunedorei, cu ună salară anuală de 300 fl. cvartiră și lemne.

Table with columns: Lire turcesci, Cursul, Valuta.

Cursul la bursa din Viena. Din 4 August 1893.

Table with columns: Renta, Impr., Oblig., Losuri, Acții, Galbeni, Napoleondori, Mărci, London, Rente.

Dr. Sterie N. Ciurcu. Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinetul de consultațiune cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maioră.

Nr. 3824—1893. Plen.

Concursă.

Pe basa regulamentului seminarială din 1892. — Ș. Ș. 1, 3, 6, 10 și 13, se publică concursă nou pentru ocuparea postului de economă, la seminariulă pedagogico-teologică din Sibiu.

Emolumentele împreunate cu acestă postă, suntă: o remunerațiune anuală de 300 fl., precum și locuință, vîptă, încăldiț, luminat și serviciu în Seminaru, tóte numai pentru persoana sa.

Remunerațiunea anuală de 300 fl. se va puté urca în considerarea calificațiunei superioare a economului, concurenții însă au să-și formuleze cu precisiune pretensiunile lor pentru o astfel de urcare.

Dela concurenții se cere să documenteze, că suntă Români gr. orientali, cu studii pregătitoare și eventuală cu praxe în afacerile economiei domestice; de asemenea să documenteze serviciile și partarea morală de până acum.

Concursele instruite cu tóte documentele necesare, suntă a se presenta Consistoriului subsemnată până inclusiv la 19/31 August a. c.

Agendele economului seminarial suntă marcate într'o instrucțiune specială, care se póte vedé în órele de oficiu în cancelaria consistorială.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 5/17 Iulie 1893.

Consistoriulă archidieceșană. MIRON ROMANUL m. p. Dr. REMUS ROȘCA m. p. Arhiepiscop. secretar.

Nr. 439—1893.

Concursă!

La școlele centrale ale reuniunii granițeresci suntă de ocupată următoarele posturi învățătorești: 1. Cujir, comitatul Hunedorei, cu ună salară anuală de 300 fl. cvartiră și lemne. 2. Viștea inferioară, comitatul Făgărașului, postulă de învățătoră diriginte cu salar anuală de 300 fl. cvartiră și lemne. 3. Lisa, comitatul Făgărașului, cu salar anuală de 200 fl. cvartiră și lemne.

2. Ganz seid. bedruckte Foulards 85 kr. bis fl. 3.65 p. Met. (ca 450 versch. Disposit) — sowie **schwarze, weisse und farbige** Seidenstoffe von 45 fr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich.**

Neapărat de lipsă pentru fiecare familie este
Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp
cu gustu de cafea bună.
Acésta este avantajos că pôte înlocui caféua amestecată cu cochorie oferându o cafea hrănitore și gustosă, un escelent surogat la cafea. De recomandat pentru femei, copii și bolnavi.
Păditi-ve de imitația.
Se află în totu loculū. (28—52.) 1/2 Kilo 25 cr.

— „**Olteana**” —

cassă de economii, societate pe acțiuni în Viștea inferioară.

Primește depunerī spre fructificare sub condițiunile următoare:

- 1) Depunerī la acărora ridicare nu se cere anunțare 5⁰/₀.
- 2) " " " " se anunță cu 5¹/₂⁰/₀.
- 3) " " dela bisericii, școle și corporațiunii culturale, fiindu acele puse pe unu timpū mai îndelungatū cu 6⁰/₀.

Totu felulū de depunerī, precumū și ridicārī de banī se potū face și prin postă.

Viștea infer. în 1 Iulie 1893.
1881—3 **Directiunea.**

Marea Descoperire a Veaculū

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (fără nici o primejdie) în contra **Neputinței**. Vindecarea anemicilor, a Sleitilor, etc.
INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIETEI

Administrația **ELIXIRULUI GODINEAU** la **PARIS, 7, r. Saint-Lazare.**
BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE
Se găsește **ELIXIRUL GODINEAU** și la **BUCUREȘTI, la Ilie ZAMFIRESCU, droghist;**
la **JASI, la D.D. Frați KONYA, farmaciști.**
și la **TULCEA, la Dr. D. RAVBLICO, farmacia la „MINERVA.”**

INSTITUTULŪ DE CREDITŪ ȘI DE ECONOMII

Cheque-Conto la postă Nr. 505.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

„ALBINA”
FILIALA BRAȘOVŪ,

primește depunerī spre fructificare pe lângă 4¹/₂⁰/₀ și plătesce înșaiși darea de venitū pentru ele.

Escomptează cambiū cu interese dela 5¹/₂ în sus;
Acordă împrumuturi pe ipotece, până la jumătate a valōrei lorū cu 6⁰/₀;
Lombardează efecte și monete, acordându 85⁰/₀ din valōrea de curs, și
Giuaerī și mărfuri acordandū 2/3—3/4 a valōrei lorū ca împrumutū, cu procente dela 5¹/₂ în sus,
Cumperă și vinde efecte. Valute și devise cōtate la bursele din Budapesta, Viena și Bucuresci după cursulū dīlei, recomandandū mai alesū pentru plasārī de capitalū diferitele efecte române, carī pe lângă cea mai mare asigurantă ofer unu produsū de peste 5⁰/₀, și carī se află totdeauna de vëndare la cassa institutului în Brașovū;
Efectuesce sub cele mai ieftine condițiuni plăți și încassārī și eliberează asemnate asupra tuturorū piețelorū, mai ales din România;
Rescumperă fără nici o detragere cupōne, le escomptēză naintea scadenței lorū și cumperă ou cele mai bune prețuri cupōne dela efecte române;
Ingrigesce în comisiune orī și ce transacțiā ajutatā fiindū de legăturile ce le întretine cu firme de rangul primū în Budapesta, Viena și Bucuresci, de a putea servi clienței sale în celū mai culant și folositorū modū;
Dă cu chiriā magazine și locuri de depou pe teritoriulū seu alătorea cu gara reg. ung. de stat și legatū cu acēsta cu două căli ferate, Strada Gārī Nro 45, și în fine
Face asigurārī asupra vieței omului, ca reprezentantā a societății de asigurare „EQUITABLE” din New-York, după condițiunile avantajoase ale acestei societăți, în tōte combinațiunile.

Biroul: piața, tîrgulū botelorū Nr. 22, etagiulū I.
Ōre de oficiu: 1/2 8—1/2, ōre de cassă: 8—1. 30—*

Dintre tōte hărțile pentru țigaretē este recunoscutā de cea mai bună hărția de țigaretē veritabilā franțuzescā

„Le Gloria”
fabricațiunea d-lorū
JOSIFŪ BARDOU & FILS
în **PERPIGNAN—PARIS.**
60 medalii de aurū, 16 diplome de onōre mari,
20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria” este hărția, care în finețā și bunătate întrecē tōte celelalte hărții de cigarete ce există.
„Le Gloria” este numai atunei veritabilā, decā fiā care cārțicicā pōrtā firma **IOSIFU BARDOU & FILS.**
„Le Gloria” se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate).
„Le Gloria” se efectuează și ca tuburi și adecā într'o calitate neîntrecutā de finā.
„Le Gloria” este de cāpētātū în Brașovū la tōțe marchetāniile și bācāniile en-gros, precum și la fiā care debitantū mai bunū de tutunū.
27.—52.

Precauțiune la cumpărarea de
ZACHERLIN.

Se află de vëndare în Brașovū:

La Domni I. L. et A. Hess haimmer, Heinrich Zinz, Dimitrie Eremias nepoțū, Emilū Por, Karl Irk, Franz Kelemen farmacistū. Julius Müller, Carol Schuster farmacistū, Teutsch et Tartler, N. Grădinar, Eduard Kugler farmacistū, Carol Töpfer, Jul. Hornung farmacistū, Heirich G. Obert, Emilū Jekelius farmacistū, Victorū Roth farmacistū, Heinrich Wagner, Karl Harth, Ioanu Dușoiu et. Fiu. W. Wunsch. Fritz Grisberger. Heir. Herrmannu.

In Făgărasū:
La Domni Richard Glein farmacistū, M. A. Gräser, I. Iarosch. Heinrich Schul, B. Rehner

In Cinculū mare:
La D-nul Iosifū Hammer.

In Cohalmū:
La Domni Ernst Wolf, Sam. Nagelschmidts Erben.

In Șercaia:
La D-nul I. Schnell.

In Zernestī:
La D-nul Aurel Culeanū farmacistū.

Mai departe se află „Zacherlin” de vëndare pretutindenea, unde suntū placate espuse.

Musteriulū: Nu'mī trebuie astfelū de prafū pentru insecte, căci am cerutū Zacherlin!
Cu totū dreptulū este lădatā acēstā specialitate ca celū mai bunū mijlocū în contra insectelorū de totū soiulū și pentru aceea eu cumperū numai: **1 sticlā sigilatā** cu numele „Zacherl“.

13—*

Nr. 4712—893.

PUBLICAȚIUNE.

Conform punctului 8 din ordinațiunea Inaltului ministeriu de Interne dīto. 9 Iulie a. c. Nru 58505/VI—11 referitōre la pericolulū amenințatorū de cholera se provōcă fie-cine, că la celū din antāiu casū de bōlā suspectū de cholera se lū arate acestei autoritāți fără întârziare.

Brașovū, 25 Iulie 1893.

Căpitanatulū orășenescū
Hiemesch.

192,1—3

Unū învățecelū (ucenic)
care are celū puținū 1 școlā realā, seu gimnasialā, și cunoșce limba română, germanā și maghiarā se primește în negoțulū de bācāniā (Specerei) la
IOAN DUȘOIU & FIU,
Brașovū.

XXXXXXXXXXXX

Mārci timbrate
cumpără cu prețuri bune
HEINRICH KERSTEN,
Erfurt,
Preussen, Blumenstrasse 10.
La cerere trimete și liste de prețuri, franco.
XXXXXXXXXXXX